

Vetőmag

*A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács
folyóirata*

XIV. évfolyam, 2007/3

Felelős szerkesztő:
Hajtun György

Események a szövetség életéből

Küldöttközgyűlés 2007. június 6.

Mint ahogyan már több fórumon beszámoltunk róla, a VSZT jelentős szerkezeti és működési változtatásokon ment keresztül. Az elmúlt hónapok során lezajlott küldöttközgyűlésen és termékpálya taggyűléseken a módosított alapszabály szerint megalakultak a termékpálya és szekció bizottságok és kialakult az elnökség összetétele is. A mostani közgyűlés legfontosabb napirendi pontja a VSZT Elnökének, illetve az Etikai és Ellenőrző Bizottságok tagjainak megválasztása volt.

Az Elnök személyének kiválasztását az alapszabály szerint a három termékpálya elnökeiből álló Jelölő Bizottság (JB) segítette. A széles körben lefolytatott egyeztetések ellenére sem sikerült megfelelő jelöltet találni a szervezet élére. A JB által javasolt jelöltek nem vállalták a feladatot és nem sikerült találni olyan külsőt (nem VSZT tag) jelöltet sem, aki megfelelt volna a szervezet elnökével szemben támasztott feltételeknek. A JB javaslata az volt hogy, az elnöki tisztséget a három termékpálya elnöke lássa el 2–2–2 éves rotációs rendszerben. Ez a megoldás azonban alapszabálymódosítást igényelt volna. A küldöttközgyűlés hosszas vita után egyetértett a rotációs rendszer bevezetésével, azonban az alapszabály-módosítást nem támogatta. A küldöttközgyűlés azt az állásfoglalást hozta, hogy az egy év múlva sorra kerülő ülésen történjen meg a VSZT elnöki tisztség rotációs rendszerét lehetővé tevő alapszabály-módosítás. Ezt követően a küldöttközgyűlés a jelenlegi alapszabály szerint *Takács Géza*t választotta meg a VSZT elnökének.

Az Ellenőrző és Etikai Bizottságok tagjait a Jelölő Bizottság javaslatai alapján a Küldöttközgyűlés egyhangúlag megszavazta. A különböző bizottságok új összetételét a mellékelt táblázatok tartalmazzák.

Elnökségi ülés 2007. június 26.

Az új összetételű Elnökség első ülését tartotta ebben a formában. Ennek megfelelően a munka a tagok bemutatkozásával kezdődött.

Ezt követően az Elnökség az Ellenőrző Bizottság állásfoglalása alapján elfogadta a 2006. évre vonatkozó pénzügyi tervet.

A VSZT átalakulásában, az új alapszabály elkészítésében folyamatos jogi segítséget nyújtott *dr. Kator Zoltán* ügyvéd. Mivel a hatékony munka szempontjából szükséges a folyamatos jogi tanácsadás az Elnökség döntött az állandó jogi képviseletet biztosító szerződés megkötéséről. Az ügy-

védi iroda a szövetség jogszerű működésének biztosításán túl, tanácsaival segíti a VSZT szakmai munkáját, különös tekintettel a jogszabály-előkészítési és jogszabály-élelményezési feladatokra.

A VSZT-t 2006-ban az a megtiszteltetés érte, hogy megkapta a 2008. évi Kelet-európai Vetőmag Hálózat (EESNET) konferencia rendezési jogát. A vetőmagágazat közép-kelet európai szakembereinek rendezvénye és annak megszervezése óriási megtiszteltetés, de egyben nagy kihívás is a VSZT számára. A szervezés zökkenőmentes lebonyolítása érdekében az elnökség az EESNET rendezvényeket jól ismerő, öt főből álló szervező bizottságot jelölt ki erre a feladatra: *Bakos Kenéz /Elitmag/, Máté József /Pioneer/, Pavelka Árpád /ZKI/, Ritter József /Rit-Sat/, Ruthner Szabolcs /titkárság/.*

A VSZT egyeztetésbe kezdett a Biokontroll Kht-val az ökológia vetőmag-forgalmazás feltételeinek javítása érdekében. Az El-

nökség elé tett Együtműködési Megállapodás tervezete a jelenlegi formában nem került elfogadásra. A Vetőmag-forgalmazói Termékpálya további egyeztetéseket folytat a jelenleginél kedvezőbb ellenőrzési, adatszolgáltatási és díjfizetési rendszer érdekében.

Lehetőségünk nyílt, hogy bekapcsolódjunk a COPA-COGECA vetőmag bizottságának munkájába. Ez egy újabb fórum lehet számunkra, ahol meg tudjuk jelentetni a hazai vetőmag szakma érdekeit. Az elnökségi ülést megtisztelte az MgSzH képviselőjében *Ertseyne dr. Pereg Katalin*, aki beszámolt az MgSzH-ban bekövetkezett változásokról, valamint a nemzetközi vetőmagos rendezvényen elhangzottakról.

Az elnökségi ülést sajtótájékoztató követte a mezőgazdasági szaklapok tudósítóinak részvételével. Az újságírók megismerkedhettek az új szervezeti struktúrával és a racionalizálás okaival is. A tisztújítást

Ellenőrző Bizottság		
Név	cégnév	város
Hámori Sándor elnök	Primag Kft.	Győr
Kovács István	Siófoki Siómente Zrt.	Siófok
Lengyel Józsefné	Mezőfalvai Mg. Zrt.	Mezőfalva
dr. Oross Dénes	Bázismag Kft.	Martonvásár
Sárfalvi László	Nunhems Hungary Kft.	Szolnok
Etikai Bizottság		
dr. Cseh Lajos	MTA Mg. Kutatóintézet	Martonvásár
Fülei Zoltán	De Ruiten Seeds Kft.	Kecskemét
dr. Marton L. Csaba	Magyar Növénytermesztők Egyesülete	Budapest
Perczel Péter	Limagrain Magyarország Kft.	Budapest
dr. Szabó Ágnes	FVM	Budapest
Szekció Bizottságok		
Biovetőmag Szekció		
Pallós Mihály elnök	KWS Magyarország Kft.	Győr
Blandl József	Agro-Lippó Zrt.	Lippó
Boda Mihály	Hortobágyi Génmegőrző Kht.	Hortobágy
Györfly László	Prebázis Kft.	Martonvásár
Hámori Sándor	Primag Kft.	Győr
Seiwerth Gábor	Lajtagmag Kft.	Mosonmagyaróvár
Ipari növények Szekció		
Bíró János elnök	Syngenta Seeds Kft.	Budapest
Bene László	Raiffeisen Agrárház Kft.	Ikrény
Blum Zoltán	Saaten Union Hungária Kft.	Dombóvár
Kolop László	KITE Zrt.	Nádudvar
Reszegi László	Agromag Kft.	Szeged
Vida András	Agroprodukt Zrt.	Pápa

követően először mutatkozhatott be a VSZT új vezetősége: *Takács Géza* – elnök, *Kolop László* és *dr. Láng László* – alelnökök. A kiadott sajtóanyag mellett az újságírók részletes tájékoztatást kaptak a magyar vetőmagágazat helyzetéről, az agrártermelésben elfoglalt helyéről, valamint a legnagyobb kihívásokról és a szövetség céljairól.

Takarmány Szekció Bizottsági ülés 2007. június 22.

Az új összetételű bizottság első ülésének az Agrohungária Kft. karcagi telephelye adott otthont. A korábbi elnököt, *dr. Farkas Bélát* a Szekció Bizottság egyhangúlag újraválasztotta. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a bizottságnak meg kell határoznia azokat a célokat és koncepciókat, amelyek mentén dolgozni kíván. Az elmúlt néhány év során a Szekció tevékenysége ellasszódott, ami részben annak a gazdasági és politikai környezetnek tudható be, amely a takarmánynövények termesztését befolyásolja. Az állatlétszám drasztikusan lecsökkent és a tájékoztatás hiányából adódóan a gazdák nincsenek tudatában az e növénycsoport termesztésében rejlő

Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége		
név	cégnév	város
Takács Géza elnök	IKR Zrt.	Bábolna
Kolop László alelnök	KITE Zrt.	Nádudvar
dr. Láng László alelnök	MTA Mg. Kutatóintézet	Martonvásár
Ruthner Szabolcs	ügyvezető igazgató	VSZT Budapest
dr. Balikó Sándor	Bólyi Zrt.	Bóly
Bíró János	Syngenta Seeds Kft.	Budapest
Blum Zoltán	Saaten Union Hungária Kft.	Dombóvár
dr. Farkas Béla	Agrohungária Kft.	Karcag
Feczák János	Agroszemek Kft.	Hódmezővásárhely
Hatala Mihály	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely
Juhász Zoltán	Mezőmag Kft.	Lepsény
dr. Kapitány József	Fűszerpaprika Kut.-Fejl. Kht.	Kalocsa
Marosi Gábor	Woodstock Kft.	Budapest
Muhari Pál	Dél-Pest megyei Mg. Zrt.	Cegléd
Pallós Mihály	KWS Magyarország Kft.	Győr
Pavelka Árpád	ZKI Zöldségterm. Kut. Int. Zrt.	Kecskemét
Szeidl Balázs	Monsanto Kft.	Budapest
Tímár Béla	Pioneer Hi-Bred Magyarország Kft.	Budaörs
Virágné Pintér Gabriella	Gabonatermesztési Kutató Kht.	Szeged

egyéb lehetőségeknek, alternatíváknak. A bizottság három területen kívánja tevékenységét intenzívebbé tenni:

- aktívabb érdekérvényesítés a jogszabályalkotás területén,

- piacra jutás elősegítése (tájékoztatás, kereskedelmi kapcsolatok élénkítése a Szekción belül),
- fajtapolitikai kérdésekben.

Az SZB tagjai kiemelten kívánnak foglalkozni a bioenergia, biomassza hasznosításának területével. Véleményük szerint a takarmánynövényeket jelenleg nem kezelik azon a szinten, amit súlyuk és jelentőségük megilletne. A területen érdekelt egyéb szervezetekkel összefogva, intenzív tájékoztatási és lobbizati tevékenységet kell folytatni a jövőben annak érdekében, hogy a szélesebb gazdátársadalom számára is elérhetővé váljanak ezek az információk. Az új SPS támogatási rendszer bevezetésével a takarmánynövények termesztése még jobb pozícióba kerülhet.

A Bizottság a jövőben évente 3 alkalommal kíván ülésezni. Hangsúlyt kíván fektetni az ülések közötti szorosabb kapcsolattartásra e-mail, telefon formájában. Szükségesnek tartja a takarmánynövény vetőmaggal foglalkozó tagok szélesebb körének bevonását is.

Kalászos Szekció Bizottsági ülés 2007. július 18.

A kibővített Kalászos Szekció Bizottsági (SZB) ülésre Lepsényben, a Mezőmag Kft. székhelyén került sor. Az ülést megelőzően az új szervezeti struktúrának megfelelően a SZB egy részletes tájékoztató anyagot és ahhoz kapcsolódó kérdőívet küldött ki a kalászos vetőmaggal foglalkozó tagjaink részére. A beérkezett információkat az SZB összesítette és elemzést végzett a várható 2007 őszi kalászos szeszéről. A SZB elnöke Juhász Zoltán által készített bővebb értékelés az újságunk hátsóoldalon olvasható.

Kalászos növények Szekció		
Juhász Zoltán elnök	Mezőmag Kft.	Lepsény
Csákány Zsolt	IKR Agroszer Kft.	Bábolna
Gyalog Dénes	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Kartal
dr. Láng László	MTA Mg. Kutatóintézet	Martonvásár
dr. Murányi István	Károly R. Főisk. Fleischmann Kut.int.	Kompolt
Vajda Tibor	Bácsalmási Agráripari Zrt.	Bácsalmás
Kukorica Szekció		
Takács Géza elnök	IKR Zrt.	Bábolna
Balogh Rudolf	Baki Agrocentrum Kft.	Bak
Boncz Lajos	Pioneer Hi-Bred Zrt.	Szarvas
Miskuczka Péter	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
Schiszler István	Hőgyésvi Agrokémiai Kft.	Szakály
Szeidl Balázs	Monsanto Kft.	Budapest
Nagymagvú hüvelyes növények Szekció		
Virágné Pintér Gabriella elnök	Gabonatermesztési Kutató Kht.	Szeged
dr. Balikó Sándor	Bólyi Zrt.	Bóly
Kiss Ferenc	Civis-Seed Kft.	Debrecen
Lövei István	Elitmag Kft.	Martonvásár
Mezei János	Hidasháti Mg. Zrt.	Murony
dr. Tógyi Sándor	DE ATC Kutató Központ	Nyíregyháza
Takarmánynövények Szekció		
dr. Farkas Béla elnök	Agrohungária Kft.	Karcag
dr. Fazekas Miklós	Alfaseed Bt.	Karcag
Feczák János	Agroszemek Kft.	Hódmezővásárhely
dr. Janowszky János	Mezőgazdasági Kut.-Fejl. Kht.	Szarvas
Janowszky Zsolt	magánszemély	Szarvas
Patakfalvi Péter	Agro-Largo Kft.	Budapest
Zöldség és egyéb növények Szekció		
Pavelka Árpád elnök	ZKI Zöldségterm.Kut. Int. Zrt.	Kecskemét
Bánki H. Dezső	Orosseed Szövetkezet	Orosháza
dr. Kapitány József	Fűszerpaprika Kut.-Fejl. Kht.	Kalocsa
Korsós József	Szentesi-Mag Kft.	Szentes
Mundweil József	Seminis Hungária Vetőmag Kft.	Budapest
dr. Tompos Lajos	Produkt Kft.	Szigetszentmiklós

Jöjjenek a fiatalok!

Az idén 70 éves Turi János leköszönt az elnöki tisztről. A kisújszállási születésű, kulák családban nevelkedett agrár szakember gazdag életútját nehéz néhány sorban összefoglalni. Nem is vállalkozunk rá, de arra igen, hogy a fontosabb állomásokat, fordulópontokat felelevenítsük. Turi János nem arra készült, hogy a vetőmag szakmában teljesedik ki szakmai karrierje. Az élet hozta így, s vasszorgalmával, akaratával, emberi, vezetői képességének, magatartásának köszönhetően kivívta az elismerést. Jó szívvel adta át utódjának, Takács Gézának a stafétabotot, mivel úgy érezte, hogy elég a további küzdelmekből, jöjjenek a fiatalok. Ebben a korban már a családi kör a legfontosabb lélettér, s a nyugdíj is megérdemelt. Köszönjük Elnök Úr!

A család mindig is meghatározó volt Turi János életében. A paraszti lét gyorsan megtanította a gyerekeket arra, hogy mi is az a tolerancia, hogy minek mi az értéke. A legfontosabb talán az, hogy Jánosba már fiatalon beleivódott, hogy mindennek van határa és mértéke az életben. A Turi családban a munka tisztelete, szeretete és megbecsülése a mindennapi élet természetes részévé vált, hiszen öt gyermeket nem is lehetett másként nevelni.

„Nagyon jó és szép gyerekkorunk volt” – summázza a kezdeti időszakot az elnök. Ugyanakkor az ötvenes évek elején, amikor már a gimnáziumba is beiratkozhatott a két Turi fiú – az ikertestvér Istvánnal szinte összenőttek – akkor a rendszer nem bánt kesztyűs kézzel a kis- és középparaszti osztály tagjaival. Érezték a megkülönböztetést a Turi fiúk is: hiába voltak odahaza az általános iskolában osztályelsők, nem iratkozhattak be a helyi középiskolába. Egy évet az állami gazdaságban kellett dolgozniuk, mígnem 1952-ben, a debreceni református kollégiumban sikerült felvételt nyerniük. Itt 1956-ban érettségiztek. Küzdelmes évek voltak, hiszen Mária nővérük a férjével osztotta meg a szűkös lakást a két fiúval annak érdekében, hogy tanulhassanak. Kitartás-

ra, áldozatvállalásra volt szükség ahhoz, hogy sikeresen vizsgázzanak. Fegyelmeztség, elhivatottság, küzdeni tudás, ezek voltak azok a legfontosabb emberi tulajdonságok, amit Debrecenben megtanultak. Jó példa erre, hogy negyven fővel indult az osztályuk, ám érettségizni már csak 21-en érettségiztek.

Bár kitüntetéssel végezték a Turi fiúk a gimnáziumot, mégsem sikerült azonnal bejutniuk az egyetemre, s ezúttal is a kulák bélyeg volt az akadály. Ám ismét jött a családi segítség: az orvos báty, Károly feleségének a kapcsolatai révén sikerült felvételt nyerniük a Gödöllői Agrártudomány Egyetemre, mégpedig maximális pontszám elérésével. Az egyetemi tanulmányokat 1956-ban kezdhették meg, s 1960-ban kitüntetéssel kapták kézhez a diplomát. Az ikerpár elhatározta, – miután az ötvenes évek politikai viharai „szétszórta” a családot – hogy a családi hagyományoktól eltérően, ők ketten együtt maradnak, és együtt kezdik az életet. Így kerültek Bólyba, a Bólyi Állami Gazdaságba, amelyről korábban azt sem tudták, hogy merre található, pedig már akkor is jó híre volt a gazdaságnak. Diploma ide, diploma oda, Bólyban az volt a gyakorlat, hogy mindenkinek végig kellett járnia a „szamárlétrát”. Ez történt ez az ikrekkel is: először az állattenyésztési ágazathoz kerültek, bár egymástól elszakítva dolgoztak. A főagronómus Szabó János volt, az igazgatói posztot Kisjakab Lajos töltötte be. Az a rend uralkodott Bólyban, hogy a gyakornoknak ugyanazt kellett teljesítenie, mint az állattenyésztési brigádfőzetőknek, aki mellé Jánost osztották be. A munka a tehenészetben hajnali négykor kezdődött, majd az abrakolás következett, melynek a kiosztása brigádfőzetői feladat volt. A 200 tehén takarmányozása, tisztán tartása, kézi fejése, bizony egész napra kemény munkát jelentett. Szabó János főagronómus már a második héten megkérdezte Jánostól, hogy hány tehenet ismeresz? Néhányat már igen, hangzott a válasz. „És mikorra tudod valamennyit megismerni a pedigrijükkel együtt?” – jött az újabb kérdés. Egy hónap alatt, egy istállót biztosan, válaszolta a fiatalember. Természetesen Jánosnak ez is sikerült, bár korántsem volt ez olyan könnyű feladat. Fél év múlva azonban két, veszteségesen működő nagyobb állami gazdaságot csatoltak Bólyhoz, s ekkor új beosztást kapott Turi János. Károly majorba került, ahol a növénytermesztési ágazatban nevezték ki. Egy év után ismét új beosztásban találta magát: az állattenyésztési telep vezetésével bízták meg. Ez volt a legnagyobb telep, mert csupán a szarvasmarha álló-

mány a borjakkal együtt csaknem 1400 egyedből állt, de volt itt 4000 sertés is. Két év után a sertéságazat vezetését bízták Jánosra, amely izgalmas szakmai kihívást jelentett számára.

Az újabb fordulat 1970-ben következett be: ekkor a számára akkor még jóformán ismeretlen vetőmag üzembe helyezték át. Ez a terület azért volt János számára idegen, mert sok volt a beton, a gép, a különféle berendezés, amely soha nem vonzotta az agrár szakembert. Az új kihívások azonban mindig is izgalommal töltötték el, s így volt ez a vetőmag esetében is. Nem volt rest, elvégezte a vetőmag szakmérnöki kurzust 1972–1974-ben, s nagyon is megkedvelte ezt a területet. Bár akkor még nem gondolta, hogy ez a tevékenység életre szóló lesz. Bólyban, 1973-ban kezdtek foglalkozni a szójatermesztéssel, s már a második évben 1500 hektáron termesztették ezt a növényt. És természetek vetőmagot is, így a vetőmag üzem olyan gyorsan fejlődött, hogy csak feszes munkatempóban lehetett a feldolgozást elvégezni. Ezen időszak alatt a vetőmag üzemhez csatolták az integrációt, az uszálykikötőt, a kísérleti kutatási osztályt, így vált az ország legnagyobb vetőmagüzemévé a bólyi. János az üzemvezetői megbízatás után igazgatói posztig vitte. 1985-ben vezérigazgató-helyettesi beosztást kapott, de hozzá tartozott a vetőmag ágazat és a kereskedelem. Kevesen mondhatják el magukról, hogy munkásságuk során egy millió tonna vetőmagtermelésben, feldolgozásban, értékesítésben vett részt. A szakmát bizony alaposan meg kellett tanulni, másokat pedig, megtanítani. A nyugdíjazása után, 1989-ben általános vezérigazgató-helyettesi megbízatással dolgozott tovább, a szakmai irányítás elegendő munkát adott.

A terméktanács megalakítása már 1992-ben megkezdődött, s ebben a munkában Turi János aktívan vett részt. Az első elnöknek, Perczel Mihálynak az érdemei elévülhetetlenek, hangsúlyozta az ex-elnök: 1993-ban megalakult a Vetőmag Terméktanács, amelynek igazgatója dr. Hullán Tibor volt, s az egyik alelnökének választották Turi Jánost. János igen jól együtt tudott dolgozni Perczel Mihállyal és Hullán Tiborral, aki szintén meghatározó szerepet töltött be a terméktanács megalakításában. Négy év múlva, a választáson már Jánost bízták meg választás útján az elnöki teendő ellátásával, amely tisztséget tíz éven keresztül töltött be.

Az elmúlt csaknem másfél évtizedben rendkívül sok változás következett be: a vetőmag szakma sem volt érintetlen a gazda-

Turi János

sági változásoktól. Turi János nincs egyedül azzal az értékeléssel, ami szerint a termék tanács nélkül aligha érték volna el olyan sikereket, mint amelyeket elértek. Az ex-elnököt gyakran érte az a vád, hogy nem elég erélyes, s bizony a vezetési stílusát is kritizálták. De ha végigmegyünk az életút állomásain, akkor láthatjuk, hogy Turi János mindig a szakmai értékekre helyezte a hangsúlyt, s a türelemnek, a toleranciának és a kitartásnak köszönheti azt, amit elért. Nagy-nagy türelemmel, együttműködési készséggel, megértéssel fordult mindig a kollégáihoz, az üzleti partnerekhez, s ennek is köszönhetette az eredményeket. Az utóbbi években többször hangsúlyozta: olyan fiatalokat kell kinevelniük, akik agilisek, rátermettek, idegen nyelvet beszélnek, értenek a szakmához, s a kornak megfelelő vezetési stílust képviselik. A VSZT ugyanis Európa-szerte elismert szervezetté vált, ami nem csak a VSZT leköszönt vezetőinek köszönhető, hanem annak is, hogy igen sok kiváló magyar vetőmag szakember dolgozik a szakmában. Ezt a fiatalítást a VSZT régi vezetése megoldotta, s azt a szervezeti átalakulást, amit legutóbb elfogadott a küldöttgyűlés, jó alapot adnak arra, hogy a későbbiekben is megfelelő, eredményes munka folyjék.

Még sok szép dolog van az életben, amit nyugdíjasként meg kell oldani, s ami-re az aktív időszakban nem jutott idő, energia. Ha nincs mellettem a feleségem, akkor bizony nem tudtam volna ilyen szép karriert befutni, mondta Turi János. Ma már az unokák is életet hoznak a nagyszülői házba. A lányuk matematikát és számítástechnikát tanít, a fiúk gépészmérnök, s egy német cégnél dolgozik.

H. Gy.

A mag maga az élet

A Vetőmag Szövetség és Termék-tanács életében az idei tavasz igencsak mozgalmasnak bizonyult. Nem csupán a szervezeti megújulást hagyta jóvá a küldöttgyűlés, hanem az új szervezeti felállásnak megfelelően új vezetőket választottak. Takács Géza először abban a megtiszteltetésben részesült – nyilvánvalóan nem érdemtelenül – hogy a Vetőmag-szaporító Termékpálya elnökének választották. Egy újabb megmérettetés során a küldöttek a leköszönt Turi János elnök helyébe ugyancsak őt választották. E kettős bizalom nagy felelősség. Takács Géza is érzi, tudja ezt. A beszélgetés során nem titkolta, hogy nem kívánja a két elnöki funkciót egybevonni, de a tennivalók nagyon is átfedik egymást.

– A VSZT, mondhatni a kor hívó szavának elejét téve termékpályákra osztotta a szervezetet. Tette ezt annak reményében, hogy a kis ágazat szereplői markánsabban tudják a saját és az ágazat érdekeit megfogalmazni, egyben képviselni. Ma már nem kérdés, hogy összefogás nélkül nem jut előre senki a gazdasági életben. Elnök úr, Ön bizonyára érez magában erőt arra, hogy ezt az összefogást megvalósítsa, az érdek-képviselési tevékenységet felpörgesse.

– A kérdésében megfogalmazott állításokkal egyetérték. Először is nézzük, miért van szükség a megújulásra? Azok a szervezetek életképesek és van jövőjük, amelyek idejében felismerik, hogy a változtatás tovább nem halasztható. Ehhez persze, átgondolt koncepcióra van szükség. A VSZT vezetői ennek szellemében vállalták a megbízatást. Azért mondom többes számban, mert ez nem egyéni, hanem csapat munka a javából. A szervezeti változtatáson, annak kidolgozásán és végrehajtásán is több hónapot dolgozott egy szakértő testület, amely az elképzeléseket formába öntötte. Aki már kapott ilyen feladatot, az tudja, hogy nem egyszerű a megoldás. Az álláspontok egyeztetése hosszú időt vett igénybe, s fontosnak tartottuk, hogy markánsan jelenjenek meg az érdekerületek. Azok a termékpályák,

amelyekre építhetjük a jövő munkáját, s amelyre a vetőmag szakma is teljes vertikumában képviseltetik. Így jött létre a Fajtatulajdonosi Termékpálya, melyet dr. Láng László alelnök vezet, majd a Vetőmag-szaporító Termékpálya, amelyet én vezetek, s végül a Vetőmag-forgalmazó Termékpálya, amelynek vezetőjévé Kolop Lászlót választották. Azt gondolom, hogy mindhárom termékpálya élére olyan vezetőt választottak, akik elkötelezettek a szakma iránt, hiszen nem ma kezdték a pályafutásukat. Kellő tudás és tapasztalat van a birtokokban, s nem utolsó sorban, a szakmai körökben ismert, elismert emberekről van szó. Mindez jó alapot biztosít ahhoz, hogy az Ön által is megfogalmazott összefogást, érdekérvényesítést megvalósíthassuk.

– Ám nem mindegy, hogy milyen stratégiát dolgoznak ki: ha „melléfognak”, akkor letermek a fő csapásról, s onnan nehéz visszaverődni...

– Való igaz, ahhoz, hogy az érdekeket, az együtttható tényezőket jól használjuk, ahhoz jól kell megfogalmazni a szakma érdekeit. Az érdekeket mind idehaza, mind pedig, külföldön kell kellő erővel képviselni. Hogy jó úton járunk, bizonyítja, hogy a nemzetközi szervezetekben komoly tisztségeket töltenek be magyar szakemberek. Nincs a világon olyan vetőmagos rendezvény, ahová a magyarokat ne hívnák meg, s ne kérnék ki a véleményüket. Idehaza is nagyok a feladatok, miközben az érdekek rendkívül szerteágazóak. Ezeket az érdekeket össze kell fésülnünk, képviselnünk kell, s garanciát kell

Takács Géza, az IKR Termelésfejlesztési és Kereskedelmi Zrt. vetőmag ágazati igazgatója agronómusként végzett a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen. Végigjárta a szántóföldi szaporítás minden lépcsőfokát, így nem csoda, hogy munkásságának középpontjában áll a növényeszaporítás. De más területtel is foglalkozik, így valódi elismerés a szakma részéről, hogy őt választották a termékpálya elnökének. Az már csak hab a tortán, hogy a VSZT elnöki posztját is rá bízták. Bizonyára jól tudják róla a szakmában, hogy kitartó, az emberi kapcsolatok építése fontos a számára. Takács Géza a megbízatásokkal kapcsolatban azt a bizalmat tartja a legfontosabbnak, amelyet a tagság felől érez. Ha egyszer valamilyen feladat elvégzésével megbízták, akkor azt tűzön-vízen keresztül végrehajtja.

nyújtanunk. Azokat a témaköröket kell markánsan megfogalmaznunk, amelyek mindannyiunkat érint, foglalkoztat. Hosszabb távra kell terveznünk, ezért az előremutató feladatokat kell megoldanunk. Ha azt nézzük, hogy egy fajta nemesítése akár tíz évet is igénybe vesz, annak a vetőmagnak a felszaporítása és a termelésbe való bevitele újabb öt évbe kerül, akkor másfél évtizedes távlatokban kell előre gondolkodnunk.

– Ön is említette, hogy bár kicsi a szakma, de az érdekek rendkívül sokszínűek. Lehet-e olyan kompromisszumos témaköröket meghatározni, amelyek mentén az érdekeket is megjeleníthetik?

– A szaporító termékpályán valóban sokféle érdek megjelenik, de nem hiszem, hogy kicsire és nagyra kellene osztani a termelőket. Öt hektár kukorica vetőmag előállítására is nagynak számít, aki ezzel foglalkozik, miként az őszi 20 hektár kalászos gabonaszaporítás is lehet kicsi. Alapvetően azon érdek mentén tudunk együtt dolgozni, hogy a végtermékre szükség van. Ebből kell kiindulni, s abból, hogyan lehet a végterméket nagy biztonsággal termelni. A szaporítói termékpálya azzal foglalkozik, hogy legyen elegendő piaci ár, amely a forgalmazók rendelkezésére áll, mégpedig megfelelő minőségben. Ennek igen sok az összetevője. A szakmának azzal kell elsősorban foglalkoznia, hogy a legjobb minőségű vetőmagot állítsa elő, s ebben valamennyien egyetértünk. S hogy ennek mi-

lyen támogatottsága van, az már másik kérdés. Miként az is, hogyan lehet a jogszabályi háttérrel úgy alakítani, hogy a szakma támogatott és elismert legyen. Ez valóban kis szegmense a mezőgazdaságnak, ám erről a kis területről ellátjuk az egész területet. Ugyanakkor az is kérdés, hogyan tud a szaporító, a feldolgozó és a forgalmazó konszenzusra jutni abban, hogy a vetőmag használata növekedjen az országban. Nos, a termékpályák közötti együttműködés új dimenziót kap az új szervezettel. El kell indulnunk az úton, másképpen kell a dolgunkat csinálnunk. Kihívás előtt állunk, ugyanis a vetőmag-szaporító termőterületek jelentősen csökkentek a korábbi évtizedekéhez képest.

– Ez viszont a számomra azt is jelenti, hogy az egyéni érdekeket időnként alá kell rendelni a közösségi célok megvalósítása érdekében.

– Ez a dolog egyik oldala. A másik: pontosan tisztázni szükséges, hogy aki vetőmag szaporításra vállalkozott, az hosszú távon kell, hogy ezt a munkát végezze. Vagyis a termelőknek, minden piaci szereplőnek újra kell gondolnia a tevékenységét, a szerepét. Ehhez viszont a szövetségnek kell világos stratégiát megfogalmaznia ahhoz, hogy ki-ki tisztán lássa a jövőt, és el tudja dönteni, hogy vállalja-e vagy sem?

– Mire készül a szakma?

– Arra, hogy elérje azt, hogy a kormányzat a vetőmagot a megfelelő rangján kezelje és értékelje. Magyarán, minden

Takács Géza

rendeletben jelenjen meg a vetőmag elismertsége. Hogy példát mondjak: szerintünk nem lehet olyan rendeleteket hozni, amelyben a vetőmagról szó sem esik. Konkréten meg kell fogalmazni: bármely mezőgazdasági termelés alapja a fajta, s a fajtatulajdonságok hordozója a vetőmag. Ha ez kimarad egy rendeletből, akkor a szakma érdekérvényesítő képessége és elismertsége nem megfelelő. Ugyanakkor arra is szükség van, hogy a vetőmag felhasználását eredetvédelmi okmánnal igazoljuk. A vetőmag különleges árú, nem keverhető össze és nem hasonlítható össze a kommersz termékkel. Az első reflex persze, mindig az, hogy sokba kerül az igazi (minősített) vetőmag. Csak azt felejtik el, hogy a használatából milyen előnyök származnak. Ezeket a szakmai érveket és indokokat igyekszünk mindenütt elmondani, mégpedig minél hangosabban, hogy mindenki tudatosodjon a mondanivalónk.

– Gyakorló gazdasági szakemberként nem tud másként gondolkodni, csak piaci alapokon. S úgy érzem, hogy a két elnöki posztot sem választja igazán külön...

– Az, hogy szervezetileg így építettük fel a szövetséget, az egy dolog, de szövetségben és vetőmag szakmában kell gondolkodni. Az én filozófiám egy mondat: a mag maga az élet. Mag nélkül nincs jövő. S nincs élet. A tápláléklánc pedig, a magnál kezdődik. Ebben lehet és kell gondolkodni. A működéshez kell a szervezet, de a szakmában csak a szakmai érveknek van helyük.

Hajtun György

Vetőmag-szaporító Termékpálya Bizottság

Takács Géza elnök	IKR Zrt.	Bábolna
dr. Balikó Sándor	Bólyi Zrt.	Bóly
Bánki H. Dezső	Orosseed Szövetkezet	Orosháza
Blandl József	Agro-Lippó Zrt.	Lippó
Boda Mihály	Hortobágyi Génmegőrző Kht.	Hortobágy
dr. Farkas Béla	Agrohungária Kft.	Karcag
Gyalog Dénes	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Kartal
Janowszky Zsolt	magánszemély	Szarvas
Korsós József	Szentesi-Mag Kft.	Szentés
Mezei János	Hidasháti Mg. Zrt.	Murony
Miskucz Péter	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
Reszegi László	Agromag Kft.	Szeged
Vajda Tibor	Bácsalmási Agráripari Zrt.	Bácsalmás
Vida András	Agroprodukt Zrt.	Pápa

Még sok a teendő a fajtatulajdonosi jogok védelméért

Dr. Láng László, a Vetőmag Szövetség és Terméktanács, Fajtatulajdonosi Termékpályaért felelős alelnöke, a martonvásári MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet Kalászosgabona Nemesítési Osztályának vezetője. A szakember 1978-ban diplomázott a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Növénytermesztő Szakán. Ugyanott 1981-ben mezőgazdasági genetikai szakmérnöki oklevelet szerez, majd két év múlva az egyetemi doktori címet is elnyerte. 1992-ben a mezőgazdasági tudomány kandidátusa, majd 2006-ban az MTA doktora címét is kiérdemelte. 1978-ban az egyetem elvégzése után azonnal jelenlegi munkahelyére került tudományos gyakornokként, ahol végigjárta a számrátrát, és 1994 óta vezeti a Kalászosgabona Nemesítési Osztályt. Az 53 éves kutató nő, két gyermeke van.

Főbb kutatási témakörei a búzanesímítés, a nemesítési módszerek fejlesztése, valamint az informatika alkalmazása a növény-nemesítésben. Tudományos és szakmai publikációinak száma 256, míg 57 minősített fajta, és 31 szolgálati szabadalom társhelfalálója. A korábbi 5 éves ciklusban is már a fajtatulajdonosok érdekképviselével foglalkozott, sőt a Kalászosgabona Szekció ügyeit is képviselte. Június elején újabb öt évre megválasztották a Vetőmag Szövetség alelnökévé.

Láng László hangsúlyozta: tekintettel arra, hogy a három vetőmag termékpálya között szoros összefüggés van, egymásra vannak utalva fajtatulajdonosok, termesztők, és forgalmazók. Véleménye szerint Magyarországon a növényfajták engedélyezése gördülékeny, és az új fajták vetőmagja a vertikum többi szereplőjének segítségével gyorsan eljut a végfelhasználókhoz. Alelnöki tevékenységében tervei között szerepel a fajtatulajdonosok érdekképviselése szolgáló funkciójának erősítése. Ezért a fajtatulajdonosok körében egy felmérést terveznek, amiben fel kívánják térképezni milyen prob-

lémákkal küszködnek, miket várnak az érdekképviselőktől, milyen segítséget szeretnének kapni a Terméktanácstól. A tagoknak a közeljövőben küldik ki emailben a kérdéseket, és azok várhatóan ősszel lesznek összesítve, kielemezve.

„A vertikum tagvállalatai a terméktanács elektronikus hírleveléből az őket érintő jogszabályi változtatásokról, hírekről naprakész tájékoztatást kapnak, ám szeretném, ha a jövőben ez a fajta információáramlás visszafelé is működne” – hangsúlyozta az alelnök. A terméktanács kíváncsi a tagok véleményére a jogszabálytervezetekkel kapcsolatban. A terméktanács ugyanakkor képviseli tagjai érdekét még az Európai Vetőmag Szövetségben is.

Láng László kiemelte: a vetőmag termékpálya piaci esélyei biztatóak, biztos piaca lesz a jövőben is, mivel a növénytermesztés alapját jelentő jó minőségű vetőmagra itthon is szükség van, de a magyar vetőmagot kiváló minősége miatt az országhatáron kívül is keresik. Hazánk hagyományosan a világ egyik jelentős vetőmag előállítója, a kibocsátott mennyiség messze több, mint ami az ország méretéből következne. Ennek oka, hogy jók a klimatikus és talajadottságaink, több mint száz éve kiépült a vetőmag-előállítás speciális infrastruktúrája a hatósági ellenőrzéstől kezdve a szántóföldi termelésen át a vetőmag kikészítéséig. Strukturális és tulajdonosi változásoknak folyamatosan tanú lehetünk, mégis, a felhalmozott tapasztalat és bizalmi tőke töretlenül tovább kamatozik, és így a vetőmagon keresztül minden évben jelentős többlet

Dr. Láng László

hozzáadott értéket produkálunk. A magyar vetőmagipar nemzetközi megbecsülését jól mutatja, hogy számos külföldi cég itt termelteti meg a vetőmagot, és innen elégíti ki más országok vetőmagigényeit.

Az ország szempontjából az a kedvező, ha minél nagyobb területen vetünk hazai nemesítésű növényfajtaikat. Ezek számos növényfaj esetében igen versenyképesek, és érdemes kihasználni, hogy általában jobban alkalmazkodnak a helyi klimatikus adottságokhoz, mint más fajtaik. Az utóbbi években mind több magyar nemesítésű gabona, gyümölcs és más növényfaj új fajtaikat sikerül külföldön is piacra vinni, ez további

Fajtatulajdonosi Termékpálya Bizottság

név	cégnév	város
dr. Láng László elnök	MTA Mg. Kutatóintézet	Martonvásár
Bíró János	Syngenta Seeds Kft.	Budapest
Blum Zoltán	Saaten Union Hungária Kft.	Dombóvár
Boncok Lajos	Pioneer Hi-Bred Zrt.	Szarvas
dr. Fazekas Miklós	Alfaseed Bt.	Karcag
Györffy László	Prebázis Kft.	Martonvásár
dr. Janowszky János	Mezőgazdasági Kut.-Fejl. Kht.	Szarvas
dr. Kapitány József	Fűszerpaprika Kut.-Fejl. Kht.	Kalocsa
Kiss Ferenc	Civis-Seed Kft.	Debrecen
dr. Murányi István	Károly R. Főisk. Fleischmann Kut.int.	Kompolt
Pallós Mihály	KWS Magyarország Kft.	Győr
Szeidl Balázs	Monsanto Kft.	Budapest
dr. Tompos Lajos	Produkt Kft.	Szigetszentmiklós
dr. Tógyi Sándor	DE ATC Kutató Központ	Nyíregyháza

üzleti lehetőségeket kínál a hazai vetőmag-szaporítóknak is.

Saját munkájával kapcsolatban tájékoztatott, hogy: napjainkig 71 martonvásári nemesítésű őszi búzafajta született, ebből 53 az elmúlt másfél évtizedben. Hagyományosan jó stressz-tűrő képességüknek és jó minőségüknek köszönhetően nemcsak Magyarországon és a szomszédos országokban versenyképesek, hanem azokon a búzatermelő vidékeken is, ahol a téli hideg vagy nyári szárazság próbára teszi a növényeket.

Az utóbbi években különösen népszerűek az átlagosnál nagyobb fehérjetartalmú búzafajták, melyek mérsékelt adagú műtrágyával is jó minőség elérésére képesek, ezért bio körülmények között is eredményesen termesztethetők. A martonvásári búzafajták több mint egy évtizede piacvezetők a magyar búzavetőmag piacon.

A martonvásári nemesítést modern, szántóföldi kísérleti munkákra alkalmas speciális gépek és nagyteljesítményű laboratóriumi műszerek segítik. A hatalmas adattömeg naprakész kezelésére és értékelésére hatékony számítógépes rendszert fejlesztettek ki. A „Breeder” programcsomag a növénynemesítés lépéseit és logikáját követve a tenyésztés valós idejű nyilvántartását, biztonságos azonosítását és könnyű áttekintését teszi lehetővé. A hozzáértő szakemberek és a jó műszaki háttér együttesen teszik lehetővé, hogy időről időre a hazai termelők igényeihez alkalmazkodó új búzafajták kerüljenek köztermesztésbe a martonvásári nemesítési programból.

Láng László szerint az uniós csatlakozás inkább előnyökkel járt a fajtatulajdonosok számára, mint hátrányokkal. Mert míg a '60-as évektől kezdve a nyitott fajtapolitika eredményeként egy újonnan kikísérletezett növényfajta könnyen bejöhett az országba, addig egy Magyarországon kinemesített növényfajta csak nehezebben kerülhetett ki külföldre. Az EU csatlakozás ezen is segített, mert már korlátozás nélkül exportálhatjuk kinemesített növényeinket. Így összességében az uniós csatlakozást pozitívan értékelte az alelnök.

Láng László úgy látja, hogy a fajtatulajdonosi jogok védelmében lehetne előrelépni, mivel ez az alapja a további kutatások finanszírozásának. E téren szerinte el vagyunk maradva versenytársainktól, és a 27 EU tagállamot tekintve Magyarország az első harmadban helyezkedik el.

Az alelnök úgy véli, hogy a szabadalmi törvény elvileg lehetővé teszi a nemesítői jogok védelmét, azonban azok gyakorlati érvényesítéséhez hasonló jogszabályokra lenne szükség, mint amilyeneket a közel múltban Szlovákiában, Csehországban vagy Lengyelországban már megalkottak. Ezzel érhetnének el, hogy a szellemi termékek védelmében felzárkózzunk az Európai Unió színvonalhoz. „A következő egy évben leginkább e téren szeretnék előrelépést” – hangsúlyozta Láng László.

S. L.

„Céлом az ágazat érdekérvényesítő képességének erősítése”

Kolop László 2007. június 6. óta a Vetőmag Szövetség és Terméktanács, Vetőmag-forgalmazói Termékpályáért felelős alelnöke. Megbízatása öt évre szól. Ha nem az ágazat ügyes-bajos dolgaival foglalatlan, akkor a KITE Zrt. vetőmag-kereskedelmi üzletágának vezetője. Az egyetem elvégzése után, 1987-ben fiatal agrármérnökként került a KITE Zrt.-hez kutató-szaktanácsadói munkakörbe. 1992 óta foglalkozik szántóföldi növények – elsősorban gabonafélék és olajos növények – vetőmag-kereskedelmével, majd 1995 januárjától dolgozik a jelenlegi munkakörében. A 44 éves szakember Debrecenben él, házas, öt gyermeket nevel.

Miért vállalta el az alelnöki megbízatást?

K.L.: Elsősorban az motivált, hogy a részt vevő vetőmag-kereskedők érdekérvényesítő képessége erősödjön. Véleményem szerint több terület van, ahol a munka eredményének éreztetnie kellene hatását. Ilyen elsősorban a jogi és közgazdasági környezet alakítása, mivel ezek alapvetően meghatározzák a vetőmaggal foglalkozó cégek versenyképességét, profilstabilitását, valamint jelentősen befolyásolják a vállalatok, vállalkozások kapcsolatát a kormányzattal és a hatóságokkal. Meggyőződésem, hogy az érdekérvényesítés szervezett formában hatékonyabban tud működni. Másrészt 2005-ben a Magyar Vetőmag-kereskedők Szövetsége elnökévé választottak és várhatóan még ez év végéig a Szövetség egyesül a Terméktanáccsal, így a szakma résztvevőitől kapott bizalom is kötelez. A két szervezet egyesülésének megvalósításában partner volt a Terméktanács, és egyetértés volt abban is, ha létrejön az egyesülés, akkor a Vetőmag-kereskedők Szövetségének elnöke látta el

az új szervezet egyik alelnöki posztját. Hiszek abban, hogy az új formában jobban, hatékonyabban tud működni a szervezet. Mivel egyik kezdeményezője voltam a Vetőmag Szövetség és Terméktanács szervezeti átalakulásának, úgy gondoltam, hogy az új szervezeti forma működtetésében és irányításában is feladatot kell vállalnom.

Ön szerint milyen változtatásokra lenne szükség az érdekérvényesítő munkában?

K.L.: Elkerülhetetlen, hogy erőteljesebben érvényesüljön a vetőmag szakma egészét és ezen belül a vetőmag-kereskedelmet érintő jogszabályalkotásban az előkészítő, véleményező, formáló szerepünk. A tagok érdekeinek a képviselői a hatóságok, a szaktárca és a gazdasági élet más szereplői előtt nem merülhet ki csak követelések megfogalmazásában. Természetesen ez a legegyszerűbb, de ennél a pontnál nem szabad megállni. A jogalkotásba, a szakmai irányításba történő beleszólás mellett nagyon fontos a belső önszabályozás, önszerveződés rendezése is. Bár igaz az, hogy a vetőmagágazaton belül a termelőknek, a fajtatulajdonosoknak, és a forgalmazóknak önállóan megfogalmazható, jól körülhatárolható külön érdekeik vannak, mégis megtalálhatók a legkisebb közös többszörösök, amelyek hangsúlyozásával erősíthető az ágazat összetartó ereje. Másrészt vannak olyan globális érdekek, amelyek a vetőmagszakma minden résztvevőjét egyformán érinthetik. Ezért úgy gondolom először a termékpályákon belül kell megfogalmazni az érdekeket, majd ezeket össze kell hangolni a másik két termékpálya által megfogalmazott törekvésekkel. Ezzel párhuzamosan egyfajta egyetemes szemléletet kell kialakítani. E szerint, ha egy kérdés csak az egyik – például a vetőmag-kereskedő – termékpályát érinti, de közömbös a többi termékpályára nézve, akkor a többiek támogassák az érdekelt termékpálya résztvevőit a kérdés megoldásában. Amennyiben egy probléma több termékpályát érint a vetőmag szakmán belül, akkor a termékpályák egyeztessék, hangolják össze az érdekeiket. Magyarul: egyezzenek meg.

Nagyon nagy szükség van arra, hogy a mezőgazdaság többi érdekcsoportjával,

más érdekvédelmi szervezetekkel rendszeres párbeszéd kialakuljon.

Mikor várható a két szövetség hivatalos egyesülése?

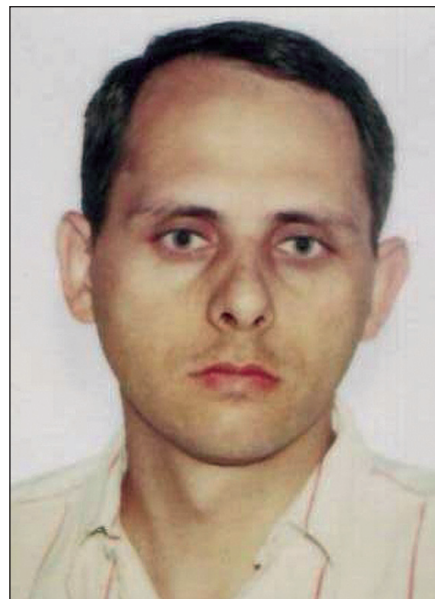
K.L.: A VSZT (Vetőmag Szövetség és TermékTanács) küldöttközgyűlése már határozott az egyesülésről. A Magyar Vetőmag-kereskedők Szövetsége a nyári szabadságok után, szeptemberben hívja össze azt a közgyűlést, ahol a tagok döntenek a fúzióról. Ezt követően beadhatóak a Fővárosi Bírósághoz a változásokra vonatkozó bejegyzési kérelmek. Így a reményem szerint még az idén hivatalosan is megalakulhat az új vetőmag „csúcs” érdekképviselő.

Milyen tervei vannak a szövetséggel és a szövetségben?

K.L.: Először is nyilvánvalóan az, hogy az új szervezeti modell jól funkcionáljon. Általános hosszú távú célom a közgazdasági és jogi környezet alakítása, hogy javaslatunkat bele tudjuk építeni a készülő jogszabályokba, miniszteri rendeletekbe. Ez alatt konkrétan azt értem, hogy a tagvállalatok versenyképes működését akadályozó, a felesleges költségeket okozó szabályozásokat lebontsuk. Olyan piaci és gazdálkodási környezet kialakulása az érdekünk, amely a tisztességes profit elérését lehetővé teszi. Ne legyünk álszentek! A szakmai érdekképviselők működésének minden piacgazdaságban ez az értelme és valódi célja. Nem kívánunk kivételezett helyzetet más ágazatokkal szemben, de a vetőmagágazat súlyának és szerepének megfelelő pozíciót meg kell kapnunk. Mindezeket úgy szeretnénk elérni, hogy figyelemmel legyünk a Gazdasági Versenyhivatal „árgus” tekintetére, amelyik örökdió a verseny tisztaságán, és a kartell gyanú szikráját is bűnteti. A rövid távú elképzeléseink között szerepel töb-

bek között a genetikailag módosított (GM) növények tervezhető, átlátható, tiszta szabályozása, ami beilleszthető a vetőmag-kereskedelem jelenlegi rendszerébe. Ehhez azonban szükséges lenne a GM növények társadalmi megítélésének a változása, hogy a társadalom eleve ne tekintsen ellenséges módon e témára. Ugyanis az Unióban formálódó GM szabályozásra a vetőmagágazatnak, és ezen belül elsősorban nekünk kereskedőknek fel kell készülni. Természetesen nem akarjuk a társadalomra ráerőltetni a GM növényeket, de az ezzel kapcsolatos kérdések megkerülhetetlenek, és meggyőződésem szerint egyre inkább azok lesznek a jövőben, ezért ki kell alakítani ennek szabályozását is. De ugyanez az álláspontunk az organikus – közismert néven bio – termesztéssel kapcsolatban is. Az ökológiai termesztés igényeinek is meg kell felelni úgy, hogy a szükséges garanciák mellett az ökológiai vetőmagtermelés és értékesítés racionális keretek között megvalósítható legyen. Nem akarom mindenáron a szakterületem fontosságát túldimenzionálni, de szerintem a korszerű élelmiszer-termelés elképzelhetetlen a színvonalas vetőmagágazat nélkül. Úgyis fogalmazhatok, hogy a vetőmag olyan szerepet tölt be az agráriumban, mint általában a high-tech a gazdaságban. Magyarország a vetőmag K+F, a vetőmag-előállítás területén a világ élmezőnyében foglal helyet, és ezt a vezető szerepet meg is szeretnénk őrizni.

Erre jók az esélyeink, mert bizonyos vetőmagok – például gabonafélék, kukorica, napraforgó – vonatkozásában komparatív előnyökkel rendelkezünk versenytársainkkal szemben, ám ennek kihasználásához szükséges a jogi és közgazdasági környezet támogatása is. De például a burgonya, illetve a cukorrépa vetőmagtermesztését más országok színvonalasabban csinálják, és olcsóbban állítják elő,

Kolop László

mint mi. Mert például, ha a francia, holland és német versenytársaink az általános jogi és gazdálkodási környezetüket illetően megkapják a támogatást a kormányaitól, mi pedig nem, akkor máris versenyhátrányba kerülünk. E tekintetben az uniós csatlakozás inkább azt jelentette, hogy a tőkeerős nyugat-európai cégek megjelenhettek a magyar piacon, és kevésbé azt, hogy a magyar vetőmagosok ott. Bár kétségtelen, hogy a vetőmagexport is könnyebbé vált az EU csatlakozás után.

Ha egy év múlva számot vet tevékenységével, milyen eredményekkel lenne elégedett?

K.L.: Ha a megfogalmazott célokban – a törvény, a kormányrendeletek előkészítésében, módosításában – kézzel fogható előrelépés lenne. Ha sikerülne például a GM növények szabályozásában alapvető szemléletváltást elérni, és ha a politikusokat sikerülne kicsalogatni jelenlegi sündisznó-állásukból. Ehhez az kellene, hogy megszűnjön az ellenállás a GM növényekkel kapcsolatos kutatásokkal, vizsgálatokkal szemben. Ugyanis ez utóbbiak engedélyezése nem jelentené azt, hogy a GM növényeket termesztetni is fogják, ám ha az EU egyre több országa engedélyezni fogja a GM növények termesztését, az nem érheti felkészületlenül Magyarországot. Az ilyen típusú érdek-képviselői munkában egyébként sokszor nehéz határidőhöz kötött eredményességben gondolkodni. Vannak konkrét napi problémák, amelyeket a lehető legrövidebb idő alatt meg kell oldani, és vannak folyamatos kezelést igénylő kérdések, amelyekben időnként lehet nagy, látványos eredményeket elérni, míg máskor aprócska lépésekkel lehet előre jutni.

Strbik László

Vetőmagforgalmazó Termékpálya Bizottság

név	cégnév	város
Kolop László elnök	KITE Zrt.	Nádudvar
Balogh Rudolf	Baki Agrocentrum Kft.	Bak
Bene László	Raiffeisen Agrárház Kft.	Ikrény
Csákány Zsolt	IKR Agroszer Kft.	Bábolna
Feczák János	Agroszemek Kft.	Hódmezővásárhely
Hátori Sándor	Primag Kft.	Győr
Juhász Zoltán	Mezőmag Kft.	Lepsény
Lövei István	Elitmag Kft.	Martonvásár
Mundweil József	Seminis Hungária Vetőmag Kft.	Budapest
Patakfalvi Péter	Agro-Largo Kft.	Budapest
Pavelka Árpád	ZKI Zöldségterm.Kut. Int. Zrt.	Kecskemét
Schiszler István	Hőgyészi Agrokémiai Kft.	Szakály
Seiwerth Gábor	Lajtamag Kft.	Mosonmagyaróvár
Virágné Pintér Gabriella	Gabonatermesztési Kutató Kht.	Szeged

Vetőmag-felügyelet új keretek között

Az újjáalakult Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (VSZT) első, hivatalos sajtótájékoztatóját megelőzően az ágazat szereplői között belső információcsere is zajlott. Aktualitását az adta, hogy 2007 évben mindhárom termékpálya tagjai számára megváltozik a hatósággal való együttműködés rendje. Az OMMI jogutódjaként a 274/2006. (XII.23.) sz. Kormányrendelet a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrehozásáról és működéséről megalakította az agrártárca új központi intézményét, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalt, (későbbiekben MgSzH), melynek központja, illetve megyei hivatalai folytatják az eddigi feladatokat. A sajtó erről folyamatosan tájékoztatott, de igazán élessé most vált a helyzet, amikor lejárt a szántóföldi vetőmag-szaporítások bejelentésének a határideje és megkezdődtek a szántóföldi ellenőrzések.

Indokolt tehát még egyszer végiggondolni, hogy mi marad a régi gyakorlat szerint, hol kell változásokra számítani és milyen új lehetőségek léptek be a rendszerbe. Az elmúlt két hónapban mindezek mellett, három nemzetközi fórum is foglalkozott a vetőmagszektort érintő kérdésekkel, melyekről a VSZT ülésén ugyancsak szó esett.

Ami változatlan maradt

A szakmai törvényi háttér a 2003. évi LII. törvény „A növényfajta állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról” és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alapelvei, melyek természetesen folyamatosan követik az EU jogszabályváltozásokat. Az utolsó módosítások átvezetése június 30-ával volt esedékes, szakmai előkészítésünk után már a tárca jogszabály-előkészítési szakaszában vannak.

Változatlan maradt a megújuló termé-

zet is, hiszen a tavaly elvetett szuperelit, elit és elsőfokú vetőmag ma már minősítésre váró növényállomány, amit az idén is szemlézni és termését remélhetőleg fémzárolni kell, és itt már belépnek a változások.

Ami változott

A vetőmag-előállítás és forgalmazás érdekében előírt certifikációs rendszer fenntartásáért az MgSzH Központ Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatósága a felelős:

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 11/2006 (FVÉ 2007/1) FVM utasítása a Mezőgazdasági és Szakigazgatási hivatal Központja Szervezeti és Működési Szabályzatának kiadásáról 58. §-a szerint:

- Ellátja szántóföldi- és kertészeti- vetőmagvak előállításának, forgalmazásának ellenőrzését, minősítését, fémzárólasát, fajtaazonosság vizsgálatát,
- Elvégzi a hazai előállítású és felhasználású, valamint a nemzetközi érvényű bizonyítvánnyal kivitelre kerülő, továbbá a külföldről behozott vetőmagvak mintavételét, minőségének vizsgálatát, minősítését, fémzárólasát.
- Kisparcellás fajtamegállapító termesztés útján ellátja a vetőmagtétel faj-, fajtaazonossági és fajtatisztasági vizsgálatát a hazai és a nemzetközi előírásoknak megfelelően.
- Elbírálja a vonatkozó rendeletben meghatározott követelményeknek meg nem felelő vetőmag forgalmazására vonatkozó kérelmeket, kiadja az engedélyekre vonatkozó engedélyeket.
- Ellenőrzi a vetőmagvak forgalomba hozatalát, zárolja a minőségileg meg nem felelő tételreket, szükség szerint elrendeli megsemmisítésüket, illetve visszaélés esetén minőségvédelmi bírságot szab ki.
- Közhiteles nyilvántartást vezet.
- Ellátja a meghatalmazott jogkörű szántóföldi ellenőrzéssel, mintavétellel és vetőmagvizsgálattal kapcsolatos hatósági feladatokat.
- A hatósági vetőmagvizsgálat ellátására hazai és nemzetközi akkreditációval rendelkező laboratóriumot működtet, ellátja az akkreditációval és a szabványbázissal kapcsolatos feladatokat.
- Jártassági körvizsgálatokat szervez, részt vesz vetőmag-vizsgálati módszerek fejlesztésében, adaptálásában, oktatás szervezésében.

Szervezeti egységei: Vetőmagminősítési és Nyilvántartási Osztály; Vetőmagszaporítási Osztály; Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium; Fajtakitermesztő Állomás/Monorierdő,

A szakterület közvetlen irányítója: Polgár Gábor igazgatóhelyettes.

A változások

Az átszervezés egyik célja, hogy a közvetlen területi munkavégzés közelebb kerüljön a partnerekhez földrajzi értelemben is, ezért a Területi Vetőmag-felügyelőségek az átalakulást követően a Megyei Szakigazgatási Hivatalok Földművelésügyi Igazgatóságának Osztályaként dolgoznak tovább változatlan területi illetékességgel.

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmag-felügyeleti Osztályainak területi illetékességei:

Baranya Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Pécs Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Baranya, Somogy, Tolna megye

Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Békéscsaba Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Békés, Csongrád, Bács-Kiskun megye

Fejér Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Székesfehérvár Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Fejér, Veszprém, Főváros és Pest megye Dunától nyugatra eső része

Győr-Moson-Sopron Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Győr Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom megye

Hajdú-Bihar Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Debrecen Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Szolnok Földművelésügyi Igazgatóság Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Nógrád és Pest megye Dunától keletre eső része

Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, Szombathely
Földművelésügyi Igazgatóság
Vetőmagfelügyeleti Osztály
Illetékességi területe: Vas és Zala megye

Az osztályok élén a korábbi vetőmagfelügyelési vezetők állnak.

A szakigazgatási hatósági eljárásban a megyék első fokon, a Központ másodfokon jár el, kivéve ha a határozat meghozatalában eleve a Központ illetékes, ezen esetekben másodfokú eljárásnak nincs lehetősége, jogorvoslatért a Közigazgatási Bírósághoz lehet fordulni.

Új elem a rendszerben

A szántóföldi ellenőrzés meghatalmazott jogkörben, amire már korábban is volt jogi lehetőség. A 17/2006. FVM rendelet mely a 2004/117 EK 2004. december 22-én kiadott irányelvén alapul, lehetővé teszi a mintavétel és laboratóriumi vizsgálat bekapcsolódását is a hatósági ellenőrzés folyamatába. Lényege, hogy a hatósági eljárás során külső, arra felkészített, és meghatalmazott személyek, illetve laboratóriumok végezzenek el bizonyos részfeladatokat. Hangsúlyozni kell, hogy az átruházott jogkörben végzett ellenőrzési tevékenységek nem saját jogú tevékenységek (nem ugyanaz a rendszer, mint a zöltségfélék standard vetőmag kategóriájánál). A forgalomra jogosító címke kiadása és használata továbbra is a kijelölt hatóság feladata és felelőssége. Az új rendszer iránt több vállalat érdeklődött, és közülük 2007-ben egy kapcsolódott a rendszerbe. A szántóföldi ellenőrzés vonatkozásában a szakmai felkészítés és vizsgáztatás megindult, sőt már folynak a közös szemlék. Mivel a jogszabályok az első évben pl. a szántóföldi ellenőrzésnél 100 %-os párhuzamos ellenőrzést írnak elő, a változások hatása csak középtávon jelentkezik.

Feladat tehát van bőven, ez évben eddig a 2006 évihez viszonyítva kb 15 % vetőmag-szaporító területnövekedést regisztráltunk. Nehezítik a munkát az évszázad kedvezőtlen hatásai az enyhe tél, a kora tavaszi szárazság és a hirtelen jött nagy hőség. Nagy kihívás a korábbi szigorúan központból szervezett felügyelők megyei rendszerbe való integrálása, és a létszám folyamatos csökkenése.

A vetőmag minősítés és ellenőrzés közvetlen központi szakmai irányítása megmaradt, de a gyakorlati végrehajtás megoszlik az MgSzH központ és megyei Hivatalai között.

28. ISTA Kongresszus 2007. május 5–11

A Nemzetközi Vetőmag-vizsgáló Szövetség ez évi kongresszusát a kontinensek közötti rotáció elvét követve Dél Amerikában tartotta. A rendezvény társszervezője a Brazil Vetőmagszövetség (ABRATES) volt, így

a nagyszámú hazai és dél amerikai résztvevővel együtt több mint 650 szakember vett részt (az európai résztvevők száma 250 fölélt volt). A hivatalos közgyűlést a kongresszus szokásai szerint a tudományos eredményeket bemutató Vetőmag Szimpózium előzte meg, majd a közgyűlés következett, párhuzamosan pedig a Technikai Bizottsági Ülések folytak.

A rendezvény teljes anyaga az interneten elérhető angol nyelven www.seedtest.org címszó alatt, most csak a legfontosabb gyakorlati tudnivalókat emelem ki.

2008. január elsejével **Nemzetközi Vetőmag-minősítő Bizonyítványok (ISTA ORANGE Certificate, ISTA GREEN Certificate)** használata egyszerűsödik. A változást az elmúlt 3 évben nagyon komoly előkészítő munka előzte meg, indoka az az elv, hogy az ISTA akkreditált laboratóriumok munkájának színvonala azonos, függetlenül attól, hogy mely ország területén vannak és azonosan felelősek mind a mintavételért, mind a vizsgálatokért. A jövőben tehát csak kétféle bizonyítvány lesz az ISTA ORANGE vetőmagtételre vonatkozó okmány, melynek kiállítója a magvizsgálatot végző laboratórium, kitöltésekor azonban lehetőség lesz a mintavételért felelős laboratóriumot is megnevezni a bizonyítványon. A másik az ISTA BLUE csak a mintára vonatkozó bizonyítvány ugyanúgy, mint eddig.

A változás 2008. január 1-jétől lép életbe ugyanúgy, mint a Nemzetközi Szabályzat módszertani változásai is.

Folyamatban lévő programok – melyeknél az ISTA a statisztikai adatokat kell szolgáltatassa 2009-ig – az ISF és OECD-vel való együttműködés alapján a tételnagyágok csökkentésének lehetősége a takarmánynövényeknél, és a vetőmagkeverékek vizsgálati módszertanának egységesítése.

A GMO munkabizottság összetétele megváltozott, folyamatosan korszerűsödik a GM körvizsgálatok módszertana és felkérést kapott a Szövetség, hogy az első GM vizsgálati konferencia szervezésében (Ist Global Conferenc on GM Analysis) 2008-ban Comóban vegyen részt. Folyamatosan bővül a GM akkreditációt szerzett ISTA laboratóriumok köre, terveink szerint ez év novemberében a budapesti központi vetőmagvizsgáló ISTA laboratórium is eléri ezt a státuszt.

Az elkövetkezendő időszak szakmai rendezvényei közül kiemelt érdeklődésre tart számot a Hollandiában szeptemberben megrendezésre kerülő mintavételi munkaértekezlet. Egyik fő témája lesz az automata mintavételek használatának lehetősége az akkreditált rendszerben.

ISF Kongresszus május 20–23

A korábbi Vetőmagkereskedők Szövetsége (FIS) 2003 óta Nemzetközi Vetőmagszövetség néven ISF – International Seed

Federation – működik. Ez évi kongresszusát több mint 1000 résztvevővel az ISTA rendezvényt követően tartotta Christchurchben. Hasonlóan az előbbiekhöz a teljes anyag itt is megtalálható az interneten: www.worldseed.org címen. Határozott igényként fogalmazódott meg, az EU felé, hogy végre foglaljon állást az engedélyezett GM módosítások vetőmagra vonatkozó határértékeit illetően.

További témák inkább a fajtavizsgáló témakörhöz és az UPOV-val való együttműködéshez kapcsolódnak. Önálló szekciót szerveztek a hibridek és vonalak vizsgálati kötelezettségének értelmezéséről.

OECD vetőmagrendszerének éves közgyűlése július 9–12

Három programot kell kiemelni

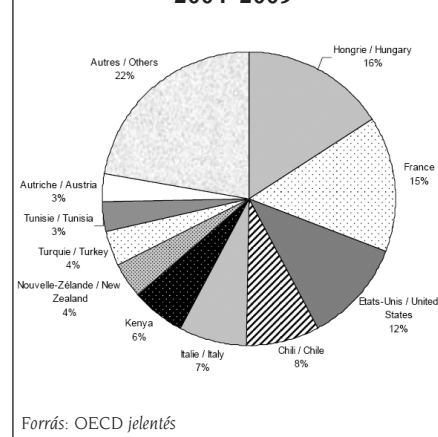
- harmadik országok szaporításainak kezelése, eqvivalencia,
- szinonim nevek használatának lehetősége,
- fajtatisztaság vizsgálati munkacsoport ülése.

Az első két kérdéskörben Magyarországnak több éves tapasztalata van az EU csatlakozást megelőző időkből, így ismereteinket megosztottuk.

A Fajtatisztasági Munkacsoportban való részvételre – mely tavaly alakult – Magyarország meghívást kapott. A postkontroll vizsgálati rendszerrel foglalkoztak, és távlatilag napirendre tűzték a lehetséges kiegészítő laboratóriumi módszerek összegyűjtését is. A munkacsoportban az ISTA és az UPOV is részt vesz.

Végezetül az utolsó hivatalos statisztikából idéznék mely igen jó helyezést jelent Magyarországnak.

Az OECD rendszerben ellenőrzött vetőmagok országonkénti megoszlása 2004–2005

A 2005/2006 évi eredmények még fel dolgozás alatt vannak.

Az MgSzH hasonlóan jogelődjéhez folyamatos szakmai kapcsolattartásra törekszik a VSZT valamennyi szekciójával.

Ertseyne Péregi Katalin PhD

Hírek, események az Európai Unióban

ESA-VSZT tapasztalatszere a fémzárolt vetőmagok használatáról

Május 22-én Bert Scholte, az Európai Vetőmag Szövetség igazgatója tett látogatást a VSZT-nél. A megbeszélésre Martonvásáron került sor. A VSZT részéről dr. Láng László /MTA Martonvásár/, dr. Beke Béla /GK Kht. Szeged/ és Ruthner Szabolcs /VSZT titkárság/ vett részt. Az eszmecsere jelen volt dr. Szabó Ágnes, az FVM növény-fajtaoltalmi ügyekért felelős jogtanácsosa. A megbeszélés egyik fő témája természetesen a minősített vetőmaghasználat arányának növelése, illetve az ún. „farm saved seed” után járó licenclíj-beszedés feltételrendszerének hazai kialakítása volt. Az igazgató beszámolt a környező országok pozitív példáiról. A Cseh Köztársaság után már Szlovákiában is felállt és működőképes a rendszer.

A legújabb előrelépés pedig Lengyelországban történt, ahol eddig a legrosszabb volt a helyzet Európában. A lengyel gazdák az elmúlt években csupán a kalászos terület 5–10% százalékán vetettek minősített vetőmagot. A lengyelek nemzeti vetőmagtörvénybe foglalták, hogy a 10 ha-nál nagyobb szántóterülettel rendelkező gazdálkodók kötelesek a nemesítők számára a használt fajta után jogdíjat (licenclíj) fizetni a visszavetett áruagabonában is.

A törvény módosítás kimondja, hogy a vetést követően legkésőbb 30 napig a gazdálkodónak meg kell fizetnie a nemesítő számára a licenclíjat a növény-fajtaoltalomra bejelentett fajták használata után. Ezen kívül a nemesítő kérésére minden gazdálkodó köteles információt adni arról, hogy mekkora területen használ nem fémzárolt vetőmagot az egyes fajtákból. A rendelkezések a vetőmagfeldolgozókra is kiterjednek. A feldolgozók nem tisztíthatnak vetőmagot a nemesítő tudta és engedélye nélkül. Minden feldolgozó köteles a nemesítő kérésére információt adni az oltalmazott fajták esetében a feldolgozott vetőmag mennyiségéről. A nemesítőnek ezen kívül joga van az információk valóságtartamáról meggyőződni. Ha a növényfajta bitorlásának ténye bebizonyosodik, a büntetési tétel a pénzbeli bírságtól egészen 1 évig terjedő börtönbüntetés lehet. Az első évben máris 7.000 gazdálkodó számára megküldött kérdőívre 5.000 válasz érkezett és eddig több mint 300.000 euro licenclíj került begyűjtésre.

A VSZT a Francia Olajnövény-vetőmag Szaporítók Egyesületének (ANAMSO) közgyűlésén

A Vetőmag Szövetség és Termék Tanács (VSZT) 2007. júniusában meghívást kapott az ANAMSO (Francia Olajnövény-vetőmag Szaporítók Egyesülete) közgyűlésére Franciaországba, melyen a VSZT-t dr. Pálvolgyi László

(GK Kht., Szeged) és Horváth Zsolt (titkárság) képviselte.

A magyar delegáció abban a megtiszteltetésben részesült, hogy egyetlen külföldi előadóként vett részt ezen az eseményen. A VSZT felkérést kapott, hogy mutassa be a francia küldötteknek a magyar vetőmag ágazatot, annak jelenlegi helyzetét, az Európai Unióhoz való csatlakozás következményeit.

A francia hallgatóság nagy érdeklődéssel fogadta a bemutatót, valamint a VSZT-delegáció által kiosztott francia nyelvű – a VSZT-t és az ágazatot bemutató – prospektust is.

Megbeszéléseink során tájékoztatást kaptunk az olajnövény-vetőmagtermesztés aktuális franciaországi helyzetéről (részletes beszámolóink a 16. oldalon található).

Találkozó a lengyel és a szlovák kukorica szövetségek képviselőivel

A VSZT a Szlovák Kukorica Szövetség meghívásának tett eleget azzal, hogy július 10-én részt vett a három ország szakemberei részére szervezett megbeszélésen. A VSZT-t az ülésen Takács Géza elnök, valamint Ruthner Szabolcs ügyvezető képviselte. Az ún. „visegrádi hármak” csoport – amely számít arra, hogy később esetleg a cseh szakmai szövetség is csatlakozik – az együttműködés céljaként határozta meg a kölcsönös tájékoztatást és a közös érdekek képviselését a CEPM-ben (Európai Kukorica Szövetség), illetve az EU illetékes bizottságaiban. A rendkívül jó légkörű ülésen az országok képviselői ismertették egymással az ágazat aktuális hazai helyzetét.

Szlovákia

Északi szomszédunknál 150 ezer hektáron 900 ezer tonna körüli mennyiségű árukukoricát és 15 ezer tonna kukorica vetőmagot állítanak elő. Az ország önellátó, sőt a jobban termő években néhány százezer tonna export árualap is képződik. Érdekes tendencia, hogy a búza vetésterülete a 1990-es évek eleje óta folyamatosan csökken, míg a kukoricáé ezzel szemben nő. A változás mértéke mindössze néhány tízezer hektárra tehető, mégis tendenciózus. Talán még érdekesebb, hogy ugyancsak a kilencvenes évek eleje óta a kukorica termésátlagok közel 1 tonnával nőttek, ugyanakkor a búzáé hasonló mértékben csökkent. A jó eredmény természetesen nem szorul magyarázatra, azonban a búza természetlagos visszaesésének okában még a szlovák szakértők sem értettek egyet. Valószínű, hogy több tényező is befolyásolja, úgy mint a fémzárolt vetőmaghasználat drasztikus visszaesése, illetve egyéb termesztéstechnológiai problémák is közrejátszhatnak. A helyzetben az idén történt kedvező változás, mivel a fémzárolt vetőmaghasználat aránya is-

A három elnök: Ladislav Moravcík (Szlovákia), Takács Géza (VSZT), Tadeusz Michalski (Lengyelország)

mét emelkedett, ami az áruagabona hozamára pozitívan hatott.

A kukoricatermesztés 90%-a a délnyugati megyékben található, ahol a feldolgozóipar is koncentrálódik. Az idei évben az egyik legnagyobb problémát a kukoricabogár kártétele jelenti. Érdekes, hogy a szlovák termelők a kukoricamolyt is a jelentős kártevők között említették, ami hazánkban mostanában nem okoz gazdasági mérhető termés kiesést.

Lengyelország

Az elmúlt tizenöt évben a kukoricatermelés robbanásszerűen növekedett Lengyelországban. Különösen igaz ez a szemes kukoricára, hiszen ez idő alatt 50 ezer hektárról 400 ezer hektár fölé emelkedett a vetésterület. A töretlen emelkedésnek csak az elmúlt két évben tapasztalt csapadékhiány vetett véget.

Idén a legnagyobb problémát a kukorica-üszög (Ustilago maydis) fertőzése jelenti. Lengyelország középső részén a júniusi szárazság rendkívül kedvezett a gombafertőzésnek, ami a táblák 10–80%-át megfertőzte. Talvány a fertőzés szintén erősnek volt mondható, de általában csak 0,5–2,0% körüli értéket ér el. Az üszög elsősorban a kukoricacsőben található.

Az erősebb fertőzés kedvezőtlenül befolyásolja a silókukorica takarmányozási értékét, ami emiatt 20–30%-kal csökkenhet. Összességében elmondható, hogy Lengyelország középső részén a termés 20–50%-kal esik vissza az elmúlt évhez képest az üszög és a szárazság hatására.

A kukoricatáblák nagy része sovány talajon található. Ezek a talajokon könnyen kialakulnak szezonális, viszonylag hosszan tartó vízhiányos állapotok. Ezért kiemelten fontos olyan fajták választása, amelyek kevésbé érzékenyek a hosszabb ideig tartó száraz periódusokra.

A részletes anyagok letölthetők a www.vetomagtermektanacs.hu honlapról.

Ruthner Szabolcs

A 2007 őszen várható kalászos vetőmaghelyzetről

Gyakran hangzik el, hogy a homogén, jó minőségű áru előállításának az alapja, valamint a nyomon követhetőség és eredetigazolás eszköze a **számlával igazolható fémzárolt vetőmag használata**.

Ennek ellenére az elmúlt évek jellemzője, hogy a termelők nem újítják fel megfelelő arányban vetőmagjaikat. Mivel a támogatási rendszer nem ír elő kötelező minimumot, a fémzárolt őszi búza vetőmagvásárlás az utóbbi években meg sem közelíti a szakmailag kívánatos 40 %-ot, mindössze 25–30 % körül mozog. **Sajnálatos, hogy az előrelépés 2007-ben már készlet oldalról sem biztosított.**

Ennek oka, hogy a korábbi évek kiszámíthatatlan értékesítési tendenciái miatt a búza szaporító területek 60 %-ra estek vissza.

Az őszi kalászos növények előállító területei az alábbiak szerint alakultak:

Alkalmos szaporítások és fémzárások 2004–2007						
Év	Őszi búza		Őszi árpa		Tritikálé	
	ha	tonna	ha	tonna	ha	tonna
2004	50.409	157.524	6.251	18.997	4.508	11.297
2005	43.459	86.099	4.349	12.470	2.213	3.281
2006	29.799	81.945	4.094	13.736	723	2.742
2007	30.314	?	5.124	?	1.543	?

Forrás: MgSzH. Benke Z.

Az adatok és a vetőmagszektor információi alapján a 2007. évi szezonra az alábbi megállapítások tehetők:

Őszi búza

- Az előző évvel egyező (rendkívül alacsony) előállító terület, ugyanakkor *alacsonyabb termésátlagok*.
- Ókészlet nincs. Az alkalmas minőségű, mintegy 30 ezer hektárról a korábban becsülnél kevesebb, kb. 120 ezer tonna nyers termésből 72-80 ezer tonna fémzárolt vetőmag várható. Változatlan vetésterületen ez 26-30 % körüli felújításra elegendő, vagyis a felújítás növelésének akár *gátja is lehet a rendelkezésre álló készlet*, illetve a tavalyi szint alá süllyedhet.
- Térségi és fajtahiányok várhatók.
- Az eddigi csírázási eredmények megfelelőek, de bizonyos térségekben az áthullási értékek magasabbak az előző évinél.
- A magas terményárak miatt *magasabb vetőmag ár* várható, de emellett is kereslet élénkülésre – *esetleg vetőmaghiányra* – számíthatunk.

- Fennáll a lehetősége, hogy a magas terményárak miatt az előállítók árubúzaként értékesítik készleteiket, ezért *fontos a mieelőbbi vetőmagrendelés*.

Őszi árpa és tritikálé

Bár szaporító területük növekedett, a nagy kereslet miatt *őszi árpából hiány elképzelhető*.

A vetőmagszakma évek óta érvel a fémzárolt kalászos vetőmag használata mellett. Ezért gyakran azzal vádolják, hogy mindezt önös üzleti érdekből teszi.

Való igaz, hogy akik vetőmaggal foglalkoznak – nemesítők és fajtajogosultak, vetőmag-előállítók, forgalmazók – biztonságos jövedelmet remélnék a vetőmagtól. Azt azonban figyelembe kell venni, hogy *ugyanannak a mezőgazdaságnak a szerves részét képezik*, mint a vetőmag felhasználója. A fajtajogosultak nélkül nincsenek genetikai alapok, a vetőmag-előállítással foglalkozó szaporítók egyben ugyanolyan árutermelők is, mint bármely vetőmagvásárló. A vetőmag-forgalmazók pedig azok az integrátor és kereskedő cégek, akik a finanszírozási tevékenység jelentős részét magukra vállalva fontos szerepet töltenek be az egész magyar mezőgazdaság működtetésében.

A kalászos vetőmag-forgalmazás ellehetetlenülése beláthatatlan következményekkel járna. Ha nincs vevő, a fajta- és ve-

tőmag-előállítás folyamatosan sorvad és elérheti azt a kritikus mértéket, ahol a rendszert az *összeomlás veszélye* fenyegeti. A vetőmagszektor *nem idegen test*, hanem a mezőgazdaság fontos és nélkülözhetetlen ágazata. Szereplőinek megélhetése egyben a kalászos árubonát előállító termelők genetikai alapokkal való biztonságos ellátását is jelenti. Ezért nem elfogadható az a bizalmatlanság, mely a fémzárolt vetőmaghasználat mellett érveléseket kíséri. *Indo-kaik nem elvtelenek*, szakmai alapokon nem is támadják azokat. A vetőmagosok azonban támogatókra is leltek: 2006-ban a gabona-termelők és gabonafelvásárlók képviselőivel közös állásfoglalásban hívták fel a figyelmet a téma fontosságára, kiemelve azt, hogy a probléma már nem kizárólag a vetőmagágazat gondja.

A vetőmagszakma egyik fontos célja, hogy *a vetőmag-felújítási arány növekedjen*, de – a tavalyi és az idei évben egyaránt – ennek korlátja a rendelkezésre álló vetőmagkészlet. A hitelesség elvén azonban nem csak a vetőmagbőség, hanem a *korlátozott készletek éveiben is folyamatosan kell érvelni az államilag ellenőrzött, fémzárolt vetőmaghasználat mellett*, hogy az előállítás kiszámíthatóbb és biztonságosabb legyen.

Juhász Zoltán

Kalászos Szekció Bizottság elnöke

GM kukorica termesztési tapasztalatok Franciaországban

A Francia Kukorica Termesztők Szövetsége /AGPM/ az Arvalis kutatóintézettel közösen támogatja azokat a gazdálkodókat, akik Bt-kukoricát kívánnak termeszteni területükön. A Biotech Növények Támogatása (POECB) névre hallgató tudományos program 2005 óta nyújt technológiai és gazdasági információkat a Bt-kukorica termesztéséről. Az alábbi információk összefoglalják a 2006. évi tapasztalatokat.

A Bt-kukorica (MON 810) termesztése 2006-ban ugrásszerűen növekedett. A 2005. évi 500 hektár tavaly már 5200 ha-ra emelkedett. A növekvő érdeklődésnek köszönhetően az idén a vetésterület közelíti a 30.000 hektárt.

2002–2004 között a POECB program kidolgozta a GM és nem-GM növények együtt-termesztésére vonatkozó gyakorlati technológiai útmutatót. Látva a GM növények termesztése iránti fokozott érdeklődést és termesztési hajlandóságot, az AGPM és partnerei úgy döntöttek, hogy folytatják a programot.

A vizsgálatok célja a biotechnológia nyújtotta előnyök értékelése, a gazdálkodók képzése és informálása a koegzisztencia szabályok alkalmazásáról, az összes érdekelt tájékoztatása a legújabb eredményekről. A vizsgálatok 2006-ban 12 Bt kukorica fajtával 100 hektáron, 17 gazdaság, 13 raktározó és 6 vetőmagcég bevonásával történtek.

Nyugtalanító növekedés a kártevők számában

A kísérleti parcellákon végzett kártevőszámlálás a kukoricamoly (*Ostrinia nubilalis*) és a kukorica szárfűrómoly (*Chilo partellus**) egedszámában jelentős mértékű különbségeket mutatott még egy-egy mikro-régió belül is. A kártevőnyomás egy adott területen nagymértékben függ az időjárási tényezőktől, ennek ellenére a francia ONTSZ folyamatos kártevőszám-emelke-

désről számol be. Ez különösen igaz a szárfűrómolyról, amely jelentős kártételt okozott Délnyugat-Franciaországban. Az egyedszám az egyes régiók között és a táblák között is eltérő volt, a kukoricamolyé 0 és 0,8 körül, míg a szárfűrómolyé 0 és 3 lárv/növény között alakult.

A májusi hideg időjárás késleltette a kukoricamoly első generációjának támadását és csak kisebb levélkártételt okozott. Az augusztusban és szeptemberben leesett nagymennyiségű csapadék kedvezett a második, sőt egyes területeken a harmadik generáció kialakulásának is.

Összességében a növények 37%-a kukoricamoly fertőzöttséget mutatott, ami főként a csöveket és egyes esetekben a cső alatti szárrészt károsította. A szárfűrómoly főként a cső alatti szárrészben volt jelen, de egyes esetekben járataik elérték a gyökérnyakat is. A károsított növények tápanyagszállítási kapacitása lecsökkent és könnyebben megdőltek. A szeptemberi erős viharok tovább fokozták a károkat.

A MON810 fajták hatékonyságát a járatok, illetve a lárvák számának meghatározásával vizsgálták. Az összes parcellára vetített átlagos hatékonyság 99,6%-os volt.

Az inszekticidés kezelés nem mindig hatékony

A Bt kukorica, illetve a vegyszeres kezelés (1 kezelés az engedélyezett dózisban) összehasonlítása négy különböző helyszínen történt. A vegyszeres kezelés hatékonysága 25–58 % között alakult. Az alkalmazott növényvédő szerek a gradáció csúcsát követő hetedik naptól elvesztik hatásukat. A két különböző molytípus együttes támadása, valamint a hosszabb repülési periódus nagy mértékben megnehezíti a kezelés optimális idejének megállapítását.

Termésátlag-növekedés: 9,2 mázsa

A termésmennyiség mérése 15 kísérleti parcellán azonos körülmények között termesztett Bt hibrid és izogenikus hibrid összehasonlításával történt. A gyengén fertőzött területeken a termésátlag 5,5 q/ha-al, míg az erősen fertőzött területeken 11,5 q/ha-al növekedett. A 15 kísérleti parcellán 9,2 q/ha-al nőtt a termésátlag, ami megfelel 109% hagyományos, kezeletlen kukoricának. A kártevőnyomás és a termésvesztés közötti kapcsolat természetesen nem lineáris. A molykártétel kvantitatív hatása függ a növény fejlettségétől, a repülés idejétől, az időjárási körülményektől, a gazdálkodási gyakorlattól (trágyázás és/vagy öntözés). Ha azonban látható tünetek jelentkeznek, akkor jelentős termés kiesés várható. Ugyanakkor néhány alkalommal jelentős terméskülönbség is tapasztalható volt, noha szemmel látható kártételnek nem volt nyoma. Ez főként a szemek megszáradásából adódó fajsúly-problémákra vezethető vissza.

A Bt kukorica termesztése megegyezik a hagyományos hibridekével, a jövedelmezőség kizárólag a termésmennyiség és a technológia költségéből adódik abban az esetben, ha az értékesítési ár azonos. Ha 120 euro/t értékesítési árat veszünk alapul, akkor az alábbi kalkuláció azt mutatja, hogy a vetőmag többletköltség (kb. 40 euro/ha tőszámától függően) már 3,5 q/ha termés-növekedéssel ellentételezhető. (1. táblázat)

A Bt kukorica 58%-os Fumonizin-csökkenést eredményezett

A Bt kukorica hatékonyan ellenáll a kukoricamolynak, ezzel csökkenti azokat a sebzési felületeket, ahol a másodlagos gombafertőzés könnyen bejuthatna a növényi szövetbe. Mindez a csőfuzáriózis kockázatának jelentős csökkenését eredményezi.

Átlagos többletjövedelem a Bt kukorica termesztésekor (PACB 2006)

1. táblázat

Kártevőnyomás	Bt kukorica többlet-hozam (q)	Vetőmag többlet-költség (euro/ha)*	Jövedelem-többlet (euro/ha)**
Alacsony	5,5	40	26
Magas	11,5	40	98
13 kísérlet összességében	9,2	40	70,4

*85000-es tőszámmal számolva

**értékesítési ár 120 euro/t

* jelenleg Magyarországon nincsen, nem károsít

Meglehetősen erős fuzárium-fertőzöttség volt tapasztalható a PACB kísérleti parcellákon. *Fusarium moniliforme* fertőzés és a csövek 20%-án volt jelen, míg a *Fusarium gramineum* jóval ritkábban, mintegy 5,1%-os arányban.

A Bt kukorica termesztésének indirekt hatása a termés minőségében mutatkozik meg, hiszen csökken a fuzárium gombák által termelt mikotoxin mennyisége. Természetesen toxinokat nem csak gombák állítanak elő, ezek megjelenése számos egyéb tényezőtől is függ, azonban az bizonyított tény, hogy erős a kapcsolat a molykártétel, a fuzáriózis, valamint a mikotoxinszint között. Fontos megjegyezni, hogy az akut és/vagy krónikus toxicitás miatt a maximálisan megengedhető mikotoxinszintet az Európai Unió 2007. július 1-jétől a kalászos gabonák után a kukoricánál is szabályozza.

14 kísérleti parcellában mérték a fuzárium gomba jelenlétét és a fertőzés súlyosságát. A fuzáriummal fertőzött csövek aránya 0–63% között alakult a hagyományos kukoricában. A gyengén fertőzött táblákban a Bt kukorica 33%-kal, míg az erősen fertőzött táblákban 68%-kal kevesebb fuzáriumos csövet tartalmazott, mint a hagyományos kukorica. A leginkább szembetűnő csökkenés a *Fusarium moniliforme* esetében volt (1. grafikon)

Az alacsonyabb kártevőnyomású táblákon (<0,8 lárva/növény) az átlagos fumonizin szint 1200ppb volt a konvencionális kukoricánál és 620ppb a Bt kukoricánál, ami 45%-kal kevesebb. Azokon a táblákon, ahol a kártevő egyedszáma magasabb volt (>0,8 lárva/növény) a toxin szint is magasabb lett, 3100 ppb a hagyományos, míg 1300 ppb a Bt kukoricánál, ami 58%-os különbség. (2. grafikon)

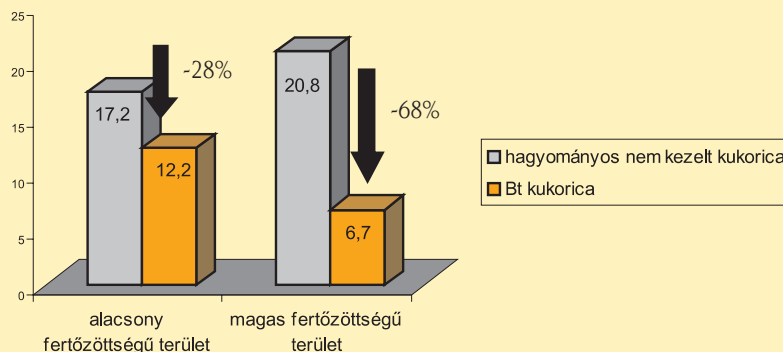
Világosan látszik tehát, hogy a kukoricamoly-kártétel alapvető kockázati tényező a csőfuzáriózis kialakulásában, és következésképpen a mikotoxinok megjelenésében

1. grafikon

Fuzáriummal fertőzött csövek aránya a Bt és a hagyományos kukoricában

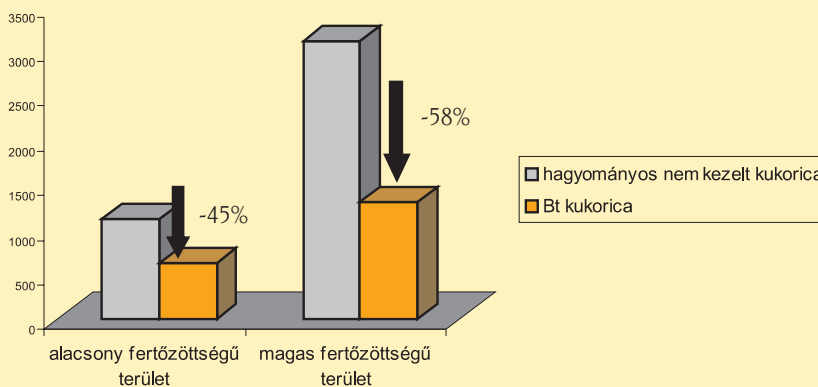
fertőzött csövek (%)

2. grafikon

Fumonizin B1 és B2 toxinok szintje a Bt és hagyományos kukoricában

Fumonisin szint (B1 + B2) (ppb)

is. A Bt kukorica ellenálló a kukoricamoly kártételével szemben, így indirekt módon segít a fuzárium fertőzés csökkentésében, lehetővé téve a jó minőségű termés elérését, különösképpen a molykártevővel erősen szennyezett területeken.

A koegzisztencia előírások vizsgálata szántóföldi körülmények között

Négy táblán további vizsgálatokat végeztek a pollenszóródás, a transzgének „megszökésének” elemzésére. A GM táblák közvetlen közelében hagyományos kukoricát vettek.

A vizsgált konvencionális táblák közül egyetlen egy sem haladta meg a 0,9%-os jelölési küszöböt. Ezek az új adatok további bizonyítékkal szolgáltak, hogy a koegzisztencia szabályok a gyakorlatban is működnek. A legtöbb esetben mért értékek jóval a határérték alatt maradtak annak elle-

nére, hogy a körülményeket „maximalizálták” (azonos virágzási idő, uralkodó szélirány a Bt kukorica felől a hagyományos kukoricatábla felé). Érdekes megjegyezni, hogy 2006-ban Franciaországban még nem volt elfogadott koegzisztencia rendelet. A gazdálkodók az AGPM ajánlásait használták, amely 25 m izolációs távolságot ír elő.

Elmondható tehát, hogy a Bt kukorica termésbiztonságot nyújt még az erős molykártevő-nyomás esetében is. Magas moly egyedszámnál 11,5 mázsával termett többet, mint a hagyományos izogénikus vonal. A rovarölő szerek kezelése száma csökkenthető vagy teljes mértékben elhagyhatók, miközben a termés minősége és mennyisége nő. A PACB hálózatában dolgozó gazdálkodók egyéb előnyökről is beszámolnak, mint pl. a kiváló állóképesség miatt könnyű betakarítás.

Ruthner Szabolcs

Franciaországi vetőmagkörkép

Cukorrépa

Április végén a cukorrépa vetőmagszaporító terület kb. 4420 ha volt, ami 28%-kal több lehet a 2006 évi 3449 ha-nál. A két évet összevetve a növekedés több mint 46%-os.

A cukorrépa vetőmagpiac Kelet-Európa felé bővült. A vetőmagcégek egyre nagyobb teret nyernek az ukrán, orosz, fehér-orosz, horvát, szerb, valamint a kínai és iráni piacokon. A nemzetközi kereskedelem fejlődésének köszönhetően ezeknek az országoknak lehetőségük van egyszerűbben hozzájutni a nyugat-európai cukorrépák genetikai alapanyagához.

Kukorica

2006–2007-ben a francia vetőmagosok újabb csökkenést könyvelhetnek el a franciaországi eladásokat tekintve és 3 év óta először csökkent az exportjuk is. A konkurencia óriási. 2007–2008-ra a belföldi kereslet stagnálására és az export fellendülésére számíthatnak.

A francia kukorica vetőmagkészletek 2006. június 30-án meghaladták a 1.592.600 q-t, míg 2007. június 30-án ez 1.300.000 q körül alakult, ami kb. 17%-os csökkenést jelent. A francia kukorica vetőmagszaporító terület 47.000 ha (beleértve a bázis vetőmagot is), ez 20%-os növekedés a 2006. évi 39.532 ha-hoz képest.

A GM kukorica vetésterülete 2007-ben 25–30.000 ha. A 44 GM hibrid szaporítóte-

rülete 2006-ban meghaladta a 374 ha-t, míg 2005-ben 20 GM hibrid fajtát 151 ha-on szaporítottak. A francia választások bizonytalanságban tartották a GMO-ban érdekelteket, ám Nicolas Sarkozy győzelmével úgy tűnik, nem kell aggódalmaskodniuk, hisz az egyetlen jelölt volt, aki nem ígért moratóriumot a GMO-ra. Európai szinten a teljes GMO-terület 90–100.000 ha között alakul, erős francia területnövekedéssel, de természetesen a fő GM-termesztő ország Spanyolország, ahol kb. 55.000 ha-on foglalkoznak genetikailag módosított növények termesztésével.

A francia fajtakatalógus „A” listájába 88 új kukorica hibrid került fel 2007-ben, ami magasabb a korábbi évektől (2006: 82, 2005: 75 és 2004: 76). A 88 hibridből 58 hibrid szemes kukorica, 28 hibrid silókukorica, és mindössze 3 olyan hibrid van, amely szemesként és silóként is hasznosítható. A silókukoricák részesedése 35%-ról 32%-ra csökkent.

A 10 első fajta piaci részesedése stabil (12%). 2006-ban 50.000 szem átlagsúlya 14,60 kg volt, ami az elmúlt 10 évben a legnagyobb (2005: 14,3 kg, 2003: 13,6 kg).

Az árukukorica termesztő terület 2006-ban 2.877.000 ha volt, ez 165.000 ha-al kevesebb, mint 2005-ben. Az intervenciót illetően a termésmennyiség normalizálódott, a franciák nem tartanak a korábbi nagy mennyiségű magyar intervenciók felajánlásoktól.

Olajnövények

Napraforgó

A francia napraforgó terület nem haladja meg az 500.000 hektárt, ez 20%-os csökkenés 2006-hoz képest. A közepeszerű terméseredményekkel és az ár stagnálásával magyarázható az érdeklődés hiánya. Másrészt a nem élelmiszeripari felhasználásra szánt növények háttérbe szorulásával egy időben a piaci kereslet az üzemenyagcélú felhasználás irányába tolódik el. A napraforgó vetésterülete 500–520.000 ha, ez mintegy 19–22%-os visszaesés a 2006-ban betakarított 644.000 ha-hoz képest. Az 520.000 ha-ból 120.000 ha az ipari olajnapraforgó (60–80% olajsavtartalom), melyből 100.000 ha-t diészternek szánnak, ez a tavalyi 35.000 ha-hoz képest 3,5-szeres növekedés.

A magas olajsavtartalmú napraforgót (konyhai étolaj) 220.000 ha-on vetették, a 2006-os 320.000 ha-hoz képest majdnem 25%-os visszaesés.

A hagyományos napraforgó vetésterülete 160.000 ha, a tavalyi 320.000 ha-nak a fele.

A közép- és kelet-európai napraforgó terület a kalászosok és a kukorica javára csökkenő tendenciát mutat (213.000 ha-al kevesebb a 12 új tagállamban és az 5 tagjelöltben).

Repcé

A repce termőterülete újabb rekordot ért el, 12%-os növekedéssel a terület nagysága meghaladta az 1.564.000 ha-t. Ez a hatalmas növekedés egyértelműen a biodízel előretörésének tudható be. A termőterület bővülése az élelmiszeripari repcének sem vált hátrányára, hiszen annál is 7% területnövekedés tapasztalható. A korábbi évektől eltérően a vetőmageladás aránya majdnem megegyezett a területnövekedéssel,

A piac alakulása Franciaországban (terület ezer ha)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
szemes kukorica	1 831	1 685	1 822	1 658	1 503	1 550
siló kukorica	1 410	1 586	1 406	1 384	1 374	1 300
összesen kukorica	3 241	3 271	3 228	3 042	2 877	2 850
értékesített vetőmag (1000 kiszerezés) *	5 915	6 035	6 050	5 650	5 250	5 200

* kiszerezés = 50.000 szem Forrás: Semences et progres n132

Kukoricavetőmag-mérleg

	2003–04	2004–05	2005–06	2006
Megnevezés				
alkalmas terület (ha)	49 823	55 865	48 660	39 532
átlagtermés (t/ha)	2,65	3,44	3,52	3,20
termés (t)	131 960	192 310	171 460	122 500
nyitó készlet (t)	99 450	93 060	134 720	159 260
import (t)	52 510	45 720	39 120	43 000
export (t)	86 930	93 510	79 340	84 000
eladás Franciaországban (t)	91 890	90 470	90 110	91 000
Kiszerezés	605 000	565 000	525 000	520 000
összes eladás (t)	178 820	183 980	169 450	175 000
átsorolás másik osztályba (t)	12 040	12 390	16 590	15 000
záró készlet (t)	93 060	134 720	159 260	134 760

Forrás: Gnis

vagyis a visszavetett vetőmag használatának aránya stagnálni látszik, 36–38% körül.

A franciaországi vetőmag-értékesítés egy kicsit kevesebb, mint 292.000 kiszerelés volt a 2006–2007-es időszakban.

A francia repce vetőmagexport főleg a hibridekre összpontosul és igen jelentős mennyiséget termesztenek a franciák a német igények kielégítésére. Ha a 2006-os betakarítást nézzük, akkor elmondható, hogy a hibridszaporító területek elérték a 2.057 ha-t, ami a francia repcevetőmag-szaporító terület 48%-a, míg ez 2005-ben 1.325 ha, 2004-ben pedig 1.876 ha volt.

Szója

2006-ban a szóját 45.000 ha-on termesztették, 12.000 ha-al (-12%) kisebb területen, mint 2005-ben. Ez a visszaesés az egyéb kultúrák előretörésével magyarázható, mint pl. a búza Délnyugat-Franciaországban, vagy a kukorica Kelet-Franciaországban. Az átlagtermés 2,48–2,72 t/ha, ez az egyik legmagasabb az elmúlt 10 évben. A termőterület 2007-ben csökkent, 40.000 ha körüli nagyságról beszélhetünk, míg ez az előző évben 45.000 ha volt, tehát, mintegy 11%-os a visszaesés.

Tavaly, amikor a terület 21%-kal csökkent, a minősített szójavetőmag értékesítése is 35%-kal visszaesett. Ez az eladás-csökkenés nagyon magas a területcsökkenéshez képest és a minősített vetőmagok árának csökkenéséhez vezetett. Ami a vetőmagszaporító területet illeti, annak mérete 2005-ben 3.095 ha volt, ez 2.891 ha-ra mérséklődött. A szójaterületek egyébként egész Európában csökkennek, Olaszországban 180.000 ha helyett 160.000, Romániában a korábbi 170.000 után már csak 110.000 ha-on termesztik.

Olajlen

Az idei 20.000 ha-al szemben tavaly még csak 19.360 ha, 2005-ben pedig alig 11.780 ha volt a vetésterülete, így 2005 és 2006 között mintegy 64%-os fejlődés történt. A minősített olajlen vetőmag értékesítése

2006–2007-es adatok az eddigi jelentések szerint					
Fajta	Terület		Vetőmageladás		Felújítási arány
	(ha)	változás	mennyiség (t)	változás	
Őszi búza	4.867.000	+1.4%	346.000	+0.9%	Stabil (52%)
Őszi árpa	1.190.000	+1.0%	103.500	+2.7%	Enyhe javulás (77%)
Durumbúza	463.000	+2.2%	54.000	-4.8%	Csökkenés (75%)
Tritikálé	331.000	Stabil	25.500	-1.9%	Enyhe csökkenés (64%)
Zab	64.000	+4.9%	4.200	+23%	Javulás (80%)
Őszi kalászosok összesen	7.020.000	+1.1%	534.500	+0.6%	Stabil (63%)

Forrás: Semences et progres n132

Kereskedelmi mérleg (millió euro)					
Növénycsoport	2001–2002	2002–2003	2003–2004	2004–2005	2005–2006
Kalászosok	+2,8	+4,2	+2,8	+4,3	+3,7
Kukorica, cirok	+149,9	+142,7	+151,5	+156,8	+157,2
Takarmánynövények	-6,4	-20,4	-22,5	-22,3	-12,4
ebből lucerna és herefélék	+5,2	+3,6	+4,9	+3,4	+5,7
ebből pázsitfűfélék	-10,9	-21,6	-25,2	-22,0	-14,1
Cukorrépa	-1,7	+0,3	+4,0	+25,5	+11,7
Burgonya	-1,7	+12,2	+12,8	+8,3	+10,6
Olaj- és rostonövények	+10,5	+19,9	+21,0	+19,5	+39,1
Szártott hüvelyesek	-3,4	-2,6	-1,3	+0,5	+0,4
Zöldség, virág	+47,2	+55,2	+52,3	+81,9	+95,7
Összes	+208,6	+218,8	+228,4	+283,1	+317,3

Forrás: Semences et progres n132

2005-2006-ban elérte a 680 t-át, ami 11,5%-kal több, mint a 2004-2005-ös 610 t.

Borsó

Vetésterülete 2006-ban is csökkent és 2007-ben ez a tendencia tovább folytatódik, a csökkenés 23%-os. Idén 179.000 ha-on, míg 2006-ban 240.000 ha-on termesztettek borsót. A tavalyi termés kiabrandító volt, a nemzeti átlag 4,21 t/ha, nagyon elmaradva a 90-es évek 5,5 t/ha-os átlagától. Az ár sem megfelelő.

Kalászosok

Az őszi kalászos terület 1,1%-kal emelkedett, a vetésterület 7.020.000 ha. A közönséges búza területe 68.000 ha-al nőtt (őszi + tavaszi). Az őszi árpa területe is növekedett, a durumbúza terület pedig 12.000 ha-al nagyobb, mint az előző évben volt. A tri-

tikálé területe 1.000 ha-al csökkent, de termeszto területe stabilnak mondható.

A franciaországi vetőmageladásokban 0,6%-os növekedést volt tapasztalható. A vetőmagértékesítés 534.500 t volt (májusi adat), az előző év azonos időszakában pedig 533.000 t. Fenti adatokat és a minősített vetőmageladás alakulásának százalékos értékeit a következő táblázatban foglaltuk össze.

A francia külkereskedelmi mérleg 2005–2006-os lezárt évről vannak adataink, és elmondható, hogy a francia vetőmagkereskedelmi mérleg szempontjából ez egy nagyon jó év volt. A külkereskedelmi mérleg pozitív volt, és új rekord is született, hiszen 12%-kal nőtt a pozitív szaldó, az ezt megelőző évhez képest. Ez részben annak köszönhető, hogy csökkent az import és kicsivel bővült az export. A pozitív szaldó 371,3 millió euró volt, ez pontosan 34 millió euróval több, mint a 2004–2005-ös mérleg. A francia vetőmagimport 8%-kal csökkent (332,5 millió euró), míg az export növekedése 0,6%-os volt (649,8 millió euró). A kukorica külkereskedelmi mérlege stabil, igaz, hogy a francia kukoricaexport értékben 13%-kal, mennyiségben 11%-kal csökkent, de ezzel együtt az import is jelentősen mérséklődött (28%-os csökkenés értékben és 26%-os csökkenés mennyiségben), így a kukorica vezet a növénycsoportonkénti „pozitív szaldó” listáját, melyet a zöldség- és rostonövények követnek.

A legfőbb kereskedelmi partnere Franciaországnak az EU, ezen belül is Németország, Olaszország, Spanyolország.

Horváth Zsolt

A VSZT a Francia Olajnövény-vetőmag Szaporítók Egyesületének (ANAMSO) közgyűlésén

A Vetőmag Szövetség és TermékTanács (VSZT) 2007. júniusában meghívást kapott az ANAMSO (Francia Olajnövény-vetőmag Szaporítók Egyesülete) közgyűlésére Franciaországba, melyen a VSZT-t dr. Pálvölgyi László (GK Kht. Szeged) és Horváth Zsolt (VSZT Titkárság) képviselte.

A magyar delegáció abban a megtiszteltetésben részesült, hogy egyetlen külföldi előadóként vett részt ezen az eseményen. A VSZT felkérést kapott, hogy mutas-

pes vetőmagvertikum fenntartásának és a minőségi francia termesztés garantálásának érdekében a termesztoők néhány éve már elfogadták jövedelmük korlátozását. Márpedig a termesztés specifikus költségeinek állandó növekedése, az alkalmazandó technikák fejlődése mellett egy garantált-ár csökkentési javaslat a vállalatok részéről elfogadhatatlan a termesztoők számára, hisz ez egy újabb teher lenne a termesztoők jövedelmén.

Horváth Zsolt előadását tartja

sa be a francia küldötteknek a magyar vetőmagágazatot, annak jelenlegi helyzetét, az Európai Unióhoz történt csatlakozás következményeit.

A francia hallgatóság nagy érdeklődéssel fogadta az előadást, valamint a VSZT delegáció által kiosztott francia nyelvű – a VSZT-t és az ágazatot bemutató- prospektust is.

Megbeszéléseink alkalmával tájékoztatást kaptunk az aktuális olajnövény-vetőmagtermesztés franciaországi helyzetéről.

Franciaországban az olajnövényeket illető kérdésekben a szakmaközi egyeztetéseket az ANAMSO végzi. Ide tartozik a garantált-ár meghatározásának kérdése is – a garantált-ár egy olyan kölcsönösen kialakított ár, melyet a vállalatok garantálnak a termesztoőknek és ez alá az ár alá nem lehet menni. Az ANAMSO képviselői elmondták, hogy a termesztoői érdekeket nehéz képviselni a vállalatokkal szemben. A versenyké-

Az ANAMSO az érdekegyeztetéseken kívül hathatós szakmai segítséget is nyújt tagjai számára, hisz egy szakmai grémium áll az ANAMSO rendelkezésére.

Így az ANAMSO szakmai segítséget nyújt a szaporítóknak a szaporító táblák kezeléséhez. Országos technikai hálózatának köszönhetően ez a segítség egész évben a szaporítók rendelkezésére áll.

Az ANAMSO részt vesz a fajtaminősítési munkák előkészítésében. Minden évben az ANAMSO felvételezői vagy az ágazat technikusai az ANAMSO szakembereinek felügyeletével részt vesznek az adat-felvételezésben. A 2006-os évben 15.224 ha-t vételeztek fel, vagyis ez az a terület, ahol olajnövény szaporításokat végeznek.

2006-ban 26 vállalkozás foglalkozott keresztesvirágúak vetőmag-előállításával 4.448 ha-on (amelyből a repce a legjelentősebb kb. 4.280 ha, ebből hibrid 2057 ha).

A napraforgó vetőmag-szaporító területek tovább emelkedtek, 8.452 ha-on folytatott napraforgó vetőmag-szaporítást 19 vállalkozás.

A szója területek 13%-kal csökkentek az előző évhez képest. Franciaországban 2.323,8 ha-on, 13 vállalkozás folytatott szója vetőmag-előállítást 2006-ban.

H. Zs.

RENDELETEK

17/2007. (IV. 4.) EüM-FVM együttes rendelet

a növényekben, a növényi termékekben és a felületükön megengedhető növényvédőszer-maradék mértékéről szóló 5/2002. (II. 22.) EüM-FVM együttes rendelet módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/42. szám)

33/2007. (IV. 26.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból az energetikai célból termesztett növények termesztéséhez nyújtható kiegészítő támogatás igénybevételének feltételeiről.

(Magyar Közlöny 2007/53. szám)

39/2007. (V. 15.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/60. szám)

44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet

az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról, valamint egyes agrár tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/71. szám)

47/2007. (VI. 11.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból önálló, építéssel nem járó gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 26/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról. A módosítás a támogatást igénylők körét érinti.

(Magyar Közlöny 2007/72. szám)

143/2007. (VI. 20.) Korm. rendelet

az Agrár Fejlesztési Hitelprogram szabályozásáról szóló 39/2005. (III. 10.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezéséről.

(Magyar Közlöny 2007/77. szám)

149/2007. (VI. 26.) Korm. rendelet

a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedéki adó visszatérítés feltételeiről és szabályairól szóló 216/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/80. szám)

50/2007. (VI. 27.) FVM rendelet

a mezőgazdasági vállalkozások által de minimális támogatásként igénybe vehető intézményi kezességvállalásról.

(Magyar Közlöny 2007/81. szám)

Olajnövények vetőmag-szaporító területe (ha):

Növényfaj	2004	2005	2006
Keresztvirágúak	4.752,97	4.120,6	4.448,22
Napraforgó	5.883,30	6.550,0	8.452,00
Szója	2.466,24	2.667,0	2.324,00
Összesen	13.102,51	13.337,6	15.224,22

Tallózás az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) Hírleveléből

51/2007. (VI. 27.) FVM rendelet

a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerrel szóló 2006. évi LXXXVIII. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 88/2006. (XII. 28.) FVM rendelet módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/81. szám)

52/2007. (VI. 28.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a szaktanácsadási szolgáltatások igénybevételéhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről. A szaktanácsadási szolgáltatásokra mezőgazdasági termelők, erdőgazdálkodók és kertészeti termelők nyújthatnak be támogatási kérelmet, 2007. szeptember 15-ig a területi szaktanácsadási központhoz.

(Magyar Közlöny 2007/82. szám)

54/2007. (VII. 2.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS) 2007. évi igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 28/2007. (IV. 20.) FVM rendelet, illetve az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatásokhoz (SAPS) kapcsolódó 2007. évi kiegészítő nemzeti támogatások (top up) igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 29/2007. (IV. 20.) FVM rendelet egyes jogcímeihez kapcsolódó támogatási összegekről. Egységes területalapú támogatás jogcímen hektáronként legfeljebb 105,52 euró vehető igénybe. Egységes területalapú támogatáshoz kapcsolódó kiegészítő nemzeti támogatás keretén belül szántóföldi növénytermesztési támogatás jogcímen hektáronként legfeljebb 12.000 Ft vehető igénybe.

(Magyar Közlöny 2007/86. szám)

35/2007. (VII. 3.) EüM-FVM együttes rendelet

a növényekben, a növényi termékekben és a felületükön megengedhető növényvédőszer-maradék mértékéről szóló 5/2002. (II. 22.) EüM-FVM együttes rendelet módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/87. szám)

63/2007. (VII. 13.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet módosításáról.

(Magyar Közlöny 2007/94. szám)

Érdekképviselet az EU-ban

Talán Európa ismét „megmozdul”. Az Európa Tanács június végi ülésén a tagországok többsége nem volt hajlandó elfogadni az EU politika egyhelyben topogását. Az uniós alkotmány szövegezése és elfogadása körül kialakult vitától függetlenül Európának kezelhető eredményekre lenne szüksége.

Amióta a francia és holland referendum elutasította az Unió Alkotmányát az EU működése többé-kevésbé megbénult. Noha ezt a kijelentést számos tisztviselő tagadja, azért az látható, hogy az amúgy sem gyorsaságáról híres EU bürokrácia gépezete lelassult az utóbbi hónapokban.

A Bizottság és a tagországok nagy része az alkotmány kérdésnek a rendezésével van elfoglalva, és mivel kapacitásuk nem véges, ezért különösen a kisebb tagországok esetében nagyon kevés fejlődés történik a fontos ügyekben és a jogszabály előkészítő munka is döcög. Talán a helyzet a soros portugál elnökség idejére változhat meg pozitívan. Azonban ekkor a Parlament és a Bizottság is megkezdte az utolsó 12 hónapos működését. A 2009. év a választásokról fog szólni, ezért az év elején már nem kerülhet újabb javaslat a Parlament elé. A tavaszi választásokat követően várhatóan majd csak október végén alakulnak meg a működőképes bizottságok.

Addig 18 hónap van még hátra, ami talán elég idő arra, hogy kedvező megoldás szülessen a vetőmagcsávázó szerek engedélyezésében. A növényvédőszer forgalmazásáról szóló irányelv felülvizsgálata talán addigra véget ér. Jelenleg az ESA a nemzeti tagszövetségekkel közösen jelentős erőfeszítéseket tesz a vetőmagcsávázó szerek engedélyezésének harmonizációját illetően. Az európai vetőmag ágazat érdeke egy olyan egységes, kölcsönös elismerés elvén alapuló regisztrációs rendszer felállítása, amely nem akadályozza meg a vetőmag szabad kereskedelmét a tagországok között. Mivel a hazai vetőmag-szektor döntően export orientált, ezért a hatékony vetőmag kiszállítás biztosítása szempontjából lényeges számunkra az egységes szabályok alapján működő uniós piac.

Továbbra sem megoldott és az előbbre jutásnak sajnos még a jelei sem láthatók a GM jelölési küszöb megállapításának a konvencionális vetőmagoknál. Egységes uniós határérték híján a tagországok önkéntesen állapítják meg a határértékeket, amely hátrányosan érinti az európai vetőmagágazatot. Az egységes EU vetőmag direktívák legfőbb vívmánya, hogy lehetővé teszi a vetőmagok szabad kereskedelmét a közösség területén. A GM szennyeződésre vonatkozó eltérő és többnyire zéró határértékek nagymértékben erodálják az európai vetőmagágazatot és rontják a versenyképességét.

A világon évről évre nagyobb területen természetnek GM növényeket, ezért véletlen-

szerű szennyeződések egyre gyakrabban történhetnek. A vetőmagban engedélyezett árnys GMO határérték kialakítása szükséges ahhoz, hogy a nemesítők, vetőmag-előállítók és a gazdálkodók megfelelő jogbiztonság mellett dolgozhassanak. Minél tovább várunk a határérték bevezetését illetően, annál nehezebb és költségesebb intézkedéseket kell foganatosítaniuk a vetőmag cégeknek Európa szerte. Mivel a határérték jelenleg gyakorlatilag a GMO kimutatására használt műszerek érzékenységétől függ, a hazai vetőmag cégek a forgalmazáskor hatalmas kockázatot vállalnak, még a bevizsgált tételek esetén is.

A GMO határérték kialakítása elsősorban nem a biotechnológiai multinacionális vállalatok érdeke. A konvencionális nemesítésben és vetőmag-előállításban érintett kis és közép-vállalatok azok, amelyek a leginkább sérülhetnek a zéró tolerancia elvének érvényesítésekor.

A 'Herculex' kukorica importja körüli bizonytalanság is jól mutatja, hogy a politikai akarat a probléma megoldására még akkor is meglehetősen csekély, ha nagymértékű gazdasági árárokat is okozhat a megfelelő szabályozás hiánya. Ahogy közeledik az EU Parlament és Bizottság mandátumának a vége, annál inkább látszik, hogy a jogszabályalkotás felelősségét a következő ciklusra szeretnék áttolni.

ISF konferencia Christchurch, Új-Zéland

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) kongresszusán főként Ázsia és Óceánia vetőmag cégeinek képviselői voltak jelen nagy létszámúban, érthetően Európából kevesebben jöttek. A jelenlegi főtitkár Bernard Le Buanec 2008. májusában nyugdíjba vonul, utódja Marcel Bruins 2007. szeptember 1-jétől tölti be a főtitkári pozíciót a Szövetségben. Az új főtitkár holland származású, növénynemesítésre és növénykórtanra szakosodott agrármérnök. 1998 óta a Seminis vetőmag cégnél dolgozik, ahol a növényfajta ortalommal kapcsolatos kérdésekért felel. Aktív tagja több vetőmagos szervezet (Plantum NL, ISF, ESA) szellemi tulajdonnal foglalkozó bizottságainak is.

A megbeszélések egyik központi témája az ISF és a regionális vetőmag szövetségek viszonya volt. Többben aggodalmuknak adtak hangot, mert néhány regionális szövetség megerősödésével az ISF gyengülni látszik. Az ESA véleménye szerint az ISF jelentősége nem csökken, azonban a döntéshozatalban, jogszabályalkotásban, a javaslatok benyújtásában (pl. Európai Bizottság, EP) a regionális szövetségek szerepe tényleg megnőtt. Alapvető jelentőségű azonban, hogy az információáramlás és az együttműködés megfelelő legyen a szervezetek között.

R. Sz.

AGROVOC magyar nyelven

Az AGROVOC a FAO mezőgazdasági tezaurusza, amely a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a halgazdálkodás, ill. halászat, valamint az élelmiszerbiztonság mellett e szakterületekhez kapcsolódó egyéb témaköröket is magába foglal. Az oldal ezentúl magyar nyelven is elérhető. (www.fao.org)

Gabonapiac az Interneten

2007. október 1-jével indul a www.gabonet.hu internetes oldal, amely az összes, a Hungária-Közraktározási Zrt. által közraktárra vett és értékesítésre szánt gabona minőségi paramétereit ill. területi elhelyezkedését mutatja majd. Az adatbázis segítségével közvetlen értékesítési kapcsolat alakul ki a gabonatermelők és a bel- illetve külföldi vevők között.

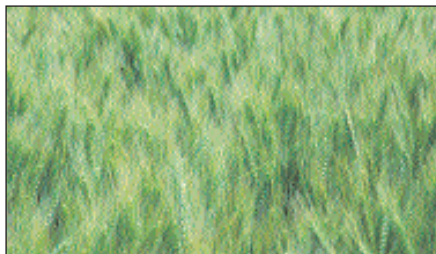
Kelet-európai vetőmag konferencia és vetőmagkereskedők találkozója

Hetedik alkalommal rendezik meg az EESNET konferenciát, ezúttal Új-Vidéken (Novi Sad (Szerbia) 2007. november 17–21. között. A konferencia témája a „Genetikailag Módosított Szervezetek és Koegzisztencia”. A szakmai előadások mellett a konferencia üzletkötési lehetőséget biztosít a vetőmag-kereskedők számára. A rendezvény kiváló alkalom a kontinens keleti és nyugati cégeinek kapcsolatteremtésére. E mellett a konferencián való részvétel költsége töredéke bármely hasonló nyugat-európai rendezvénynek.

A konferenciával kapcsolatos tájékoztató ill. regisztrációs lap letölthető a VSZT honlapjának szakmai hírek rovatából (www.vetomagtermektanacs.hu).

OPTEN Kft. újabb ajánlata a VSZT tagjai számára

A Vetőmag Szövetség és Terméktanács /VSZT/ még a tavalyi évben együttműködési megállapodást kötött az Opten Informatikai Kft.-vel, melynek értelmében a VSZT – tagdíjhátralékkal nem rendelkező – tagjai az Opten Kft. egyes szolgáltatásait díjtalanul (Egységes On-line Követelésnyilvántartó Rendszer), illetve kedvezményes áron (egyéb szolgáltatások) vehetik igénybe. Most az Opten Kft. további lehetőséget biztosít a VSZT tagjai számára. Minden felhasználója nettó 10.000 Ft befizetése esetén 2007. december 31-ig korlátlanul használhatja az EOKR pecsétet, mely a kiküldött számlákon, fizetési felszólításokon (vagy ezek borítékjain) használva komoly behajtó erőt képvisel a cégek felé. Részletek megtekinthetők a www.vetomagtermektanacs.hu oldalon, a szakmai hírek menüpont alatt.

Megjelent az új MSZ 7145:2007 szabvány

2007. június 1-jével megjelent az MSZ 7145:2007 „A szántóföldi, kertészeti és faiskolai növényfajok vetőmagvai” szabvány. Beszerezhető az MSZT honlapján /www.mszt.hu/ a webáruházban, vagy személyesen a Szabványboltban /1091 Budapest, Üllői út 25. tel.: 1-456-6893/ (91 oldal, bruttó 10.000,- Ft).

Mezőgazdasági árak, 2007. január – május

A KSH Gyorstájékoztatója szerint az agrártermékek termelőiár-szintje 2007. január – májusban 8,1 %-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a növényi termékek árszínvonala 14,2 %-kal emelkedett. A gabonafélék termelői átlagára 28,9%-kal, az ipari növényeké 2,1%-kal nőtt a 2006. január – májusi árakhoz képest. A Gyorstájékoztató letölthető a KSH honlapjáról (www.ksh.hu).

AKI Elektronikus Könyvespolc

Az Agrárgazdasági Kutató Intézet honlapjáról sok hasznos információ, statisztikai elemzés, agrárpiaci jelentés tölthető le ingyenesen, ill. egyes kiadványok meg is vásárolhatók. A megjelenítésekhez ill. letöltésekhez csak regisztrált felhasználók férhetnek hozzá. A regisztráláshoz nem kell mást tenni, mint a www.akii.hu/ekpolc internetes oldalon a fejlécben található Belépés gomb melletti ikonra kattintva kitölteni egy regisztrációs ívet, melyet elküldve máris bejelentkezhetünk az oldalra.

MgSZH közlemény az elismert fajtákról

Megjelent az MgSZH közleménye a növényfajták állami elismeréséről, állami elismerés meghosszabbításáról, állami elismerés visszavonásáról, standardváltás jóváhagyásáról.

A közlemény letölthető a VSZT honlapjának szakmai hírek rovatából (www.vetomagtermektanacs.hu), a letölthető file tájékoztató jellegű, a hiteles jogforrás a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő 2007/8. számában (2007. május 7.) található.

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS elérhetőségei

Cím: 1113 Budapest, Ábel Jenő u. 4/b.
Telefon: 06-1-332-5755 • Telefax: 06-1-302-6507
E-mail: vetomagt@hu.inter.net
Honlap: www.vetomagtermektanacs.hu